

GLASILO OBČINE MEŽICA

ŠUMC

KAZALO

BESEDA UREDNICE

2

OBČINA MEŽICA OSVOJILA NAZIV
MLADIM PRIJAZNA

3

OBČINSKA PRIZNANJA 2020

4

USPOSABLJANJE V IZOBRAŽEVALNEM
CENTRU ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE: ODNOSI
Z JAVNOSTMI OB NESREČAH IV.

13

ŠPORTNI PARK MEŽICA

14

OBMOČJE KRATKOTRAJNEGA PARKIRANJA PRI
ZDRAVSTVENI POSTAJI MEŽICA

15

NOV MOST ČEZ POTOK ŠUMC

15

OŠ MEŽICA – VRTEC: NOVO, DRUGAČNO ŠOLSKO LETO
V VRTCU MEŽICA

15

OBNOVA CESTNE INFRASTRUKTURE

16

INFRASTRUKTURNA UREDITEV POSLOVNE CONE GLANČNIK

17

KRATEK SPREHOD SKOZI DOLGO GEOLOŠKO ZGODOVINO
KARAVANKE UNESCO GLOBALNEGA GEOPARKA

18

KOROŠKA KOŠTA

20

90 LET ODBOJKE V MEŽICI / 1. DEL

22

OSNOVA ŠOLA MEŽICA:
POSADITEV GENERACIJSKEGA DREVESA

27

SNEŽINKE ŽELJA V VRTCU MEŽICA

28

V VRTCU MEŽICA SMO OBELEŽILI DAN
SLOVENSKEGA ŠPORTA

30

KORONA IN VRTEC

31

PROJEKT DEINSTITUCIONALIZACIJE
V CUDV ČRNA SE JE ZAČEL

32

PRESEJALNI PROGRAMI ZA ZDRAVJE

35

TUDI MI, SRČNI BOLNIKI, OBSTAJAMO, KAJ NE?

36

DRUŠTVO ZA OHRANJANJE NARAVE,
PROUČEVANJE IN OPAZOVANJE DIVJIH ŽIVALI

38

DIGITALIZACIJA POKOPALIŠČA (OSMRTNICE)

41

PRAVNI NASVET: ODGOVORNOST DEDIČEV ZA
ZAPUSTNIKOVE DOLGOVE

42

Beseda
urednice

»Za praznike spet boooooom doma. V naši vasi počasi ...«

Saj se spomnite tega napeva, kajne? Letos je še kar aktualen. Vprašanje »Kje boste pa vi za staro leto?« pa malo manj.

O tem, kako ni nič več, kot je bilo, smo že govorili. Zdi pa se mi, da se pod masko vendarle ni kaj veliko spremenilo. Nič ni tako drugače, kot izgleda na prvi pogled. Zgodba o vrnitvi k sebi, ker ne moremo k drugim, se ob vsem nezadovoljstvu, da ne moremo, ne zdi resnična. Tistega miru s sabo in pri sebi kar noče biti, kaže. Ko me boste okregali, da jaz to lahko govorim, ker mi pač nič ne manjka, vam bom morala dati prav. Borbe za preživetje zaradi zaprtja premnogih dejavnosti na svoji koži ne doživljam in si je ne predstavljam. Vem pa, da je za vse, ki so vanj vrženi, tak položaj grozljiv, nepravilčen in nihče se ne bi smel znajti v njem. V borbi za golo preživetje, mislim. Borbe za kupčkanje me ne zanimajo.

Pravljica, da ne potrebujemo toliko tega in onega kot pred epidemijo, tudi ne drži vode. Če bi res lahko brez tega in onega, potem poštarji in ostali Božičkovi pooblaščenci ne bi vsi bledi noreli od zvonca do zvonca (vključno z mojim) od rane zore do trde teme in puščali pred vrati paketov v vsej mavrici števil, oblik in barv. Poštarji vsak dan prinašajo male materialne srečice. Tako pač je. O njihovi »sreči« ob podaljšanem delovniku in nekajkrat povečanem številu pošiljk pa raje ne bi.

Želim si, da je vsaj tisto, kar je na prvi pogled za vas dobro, tako tudi v resnici. Vsak ima svojo malho sebi ljubega početja in imetja. To mora biti resnično, zaresno in mora držati vodo. To nam pravzaprav mora biti rešilni jopič v časih, ko nam voda nezaupanja, strahu in negotovosti želi segati preko brade.

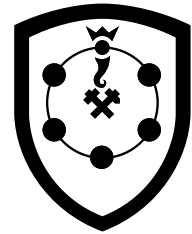
Trdno se oprimate sebi najljubših trenutkov, ljudi, misli, dejanj. Naj vas nesejo na obalo lepšega jutri.

In ko boste letos za praznike doma, naj bo že na prvi pogled lepo. In naj tako tudi bo.

Srečno!

Jerneja Vertačnik

Občina Mežica osvojila naziv MLADIM PRIJAZNA

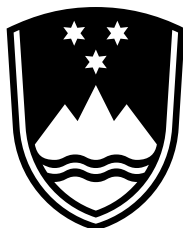

Občina Mežica že leta nagovarja mlade občane in občanke k večji participaciji pri sprejemanju odločitev, ki se posredno ali neposredno nanašajo na življenje mladih v naši lokalni skupnosti, saj se zavedamo pomena njihovega doprinosa k oblikovanju mladim prijaznih vsebin in programov. Iz tega razloga se trudimo ponujati vsebine, ki bi prepričale mlade, da ostanejo v naši občini, se tukaj zaposlijo, soustvarjajo družbeno življenje, ga bogatijo. Kljub majhnosti naše občine in omejenim sredstvom, ki jih lahko v okviru našega proračuna namenimo za krepitev

vloge mladih v naši lokalni skupnosti, so prvi napredki že vidni. Veseli smo, da nam je uspelo aktivirati mlade skozi športne in kulturne dejavnosti, izredno živo je tudi društveno življenje, rezultat česar so številne skupne prireditve, ki popestrijo prosti čas. Izmenjava znanj med generacijami živahno poteka v okviru našega Medgeneracijskega centra, aktivno rešujemo zaposlitveno in stanovanjsko problematiko mladih. Preko različnih kanalov jih spodbujamo k participaciji pri odločanju. Vlagamo v infrastrukturo. Trudimo se ustvarjati mladim prijazno okolje.

Zato smo še posebej veseli in ponosni, da je Inštitut za mladinsko politiko prepoznal naše skupne napore pri izvajanju ukrepov na vseh prednostnih področjih, katerih izpolnjevanje zahteva certifikat Mladim prijazna občina in Občini Mežica podelil ta laskavi naziv za obdobje 2020 – 2024. Nadejamo se, da bo pridobitev naziva Mladim prijazna občina tista spodbuda, ki bo botrovala k še večji aktivaciji mladine v Občini Mežica, odpiranju novih sodelovanj in projektov ter rojstvu svežih idej na tem področju.

Občina Mežica

Spoštovane občanke, spoštovani občani Mežice,

iskreno vam čestitamo ob dnevu samostojnosti in enotnosti, ko praznujemo 30 let od odločitve za začetek samostojnosti in demokratičnosti naše države.

Želim vam tudi mirne božične praznike ter vse dobro v letu 2021.

Župan Občine Mežica,
Dušan Krebel

OBČINSKA P

OBČINA MEŽICA PODELJUJE
**PRIZNANJE ZA PERSPEKTIVNO
ŠPORTNICO LETA 2020 ŽIVI KOGELNIK**
Predlagatelj: ŠD Partizan Ravne na Koroškem

Živa Kogelnik je v letu 2020 v kategoriji cici-banke na državnih tekmah v akrobatiki dosegla zavidljive rezultate: 4. mesto v akrobatiki na Memorialu Cirila Hočevarja v Mariboru, 4. mesto DP v akrobatiki, 2. mesto DO v skokih z MPP v Kopru, 1. mesto na OP Renč in 1. mesto na OP Bežigrada. Našteto dokazuje, da je na področju akrobatike in skokov z male prože ponjave izjemno perspektivna. Živa že od petega leta redno obiskuje treninge gimnastike pri SD Partizan Ravne na Koroške trikrat na teden. Treningi, še posebej priprave na tekmo, potekajo tudi še dodaten dan v tednu, odvisno od prostih terminov v telovadnici oziroma gimnastični dvorani v Rušah. Redno se udeležuje tudi vseh razpisanih tekem, ki potekajo na državni in mednarodni ravni, ter društvenega tekmovanja na Ravnah.

(Povzeto po zapisu: Jasmina Boromisa Jurčič, trener športne gimnastike)

Živa kljub mladim letom izkazuje neverjetno predanost temu zahtevnemu športu, z disciplino in vztrajnostjo, ki ju premore že v tem trenutku, pa je na odlični poti k uspešni športni karieri, zato ji podeljujemo priznanje za najbolj perspektivno športnico leta 2020.

PRIZNANJE OBČINE MEŽICA
**ZA ŠPORTNIKA LETA 2020
PODELJUJEMO LUKI PLAZNIKU**
Predlagatelj: Judo klub Ravne na Koroškem

Luka Plaznik je član Judo kluba Ravne na Koroškem. V zadnjih letih se posveča disciplini judo kate, kjer v paru z Žanom Gostenčnikom, prav tako JK Ravne, dosegata zavidljive rezultate. Judo kate so v Sloveniji manj prepoznane od judo borb, pri Mednarodni judo federaciji (IJF) so priznana tekmovalna disciplina, za katere obstaja sistem mednarodnih tekmovanj tako v okviru IJF kot evropske judo unije (EJU). Letos sta Luka Plaznik in Žan Gostenčnik nastopila na več tekmovanjih in sta z vidnimi uspehi prispevala k promociji judo kat in zanimanju zanje tudi na Koroškem. V juliju sta na državnem prvenstvu kate ubranila naslov državnih prvakov iz leta 2018 in 2019 v kategoriji katame-no-kata. (Zapisal: Robert Mesarič, trener JK Ravne)

Zaradi zavidljivih rezultatov, vztrajnosti in pomembnega prispevka k prepoznavnosti tega športa pri nas Luka Plaznik prejme priznanje Občine Mežica za športnika leta 2020.

PRIZNANJA 2020

Nagovor in voščilo župana ob občinskem prazniku

Drage občanke, dragi občani,

mesec december je običajno v občini Mežica zaznamovan s številnimi dogodki in prireditvami, ki se tradicionalno začenjajo z Barbarinim sejmom na vasi. Osrednja in najpomembnejša prireditev pa je prav gotovo občinska proslava s podelitvijo občinskih priznanj, s katero vsako leto obeležimo 4. december – praznik Občine Mežica, ki smo si ga izbrali na dan, ko goduje sveta Barbara, zaščitnica rudarjev. Letošnje leto bomo žal ta slavnostni dan obeležili brez vseh teh izredno lepih in pomembnih dogodkov, ki smo jih sicer vajeni. Kljub temu je prav, da se ozremo v iztekajoče se leto in se spomnimo vsega, kar smo doživeli.

Leto 2020 je bilo v vseh pogledih nekaj posebnega. Prav gotovo si ga bomo zapomnili predvsem po nepredvidljivi epidemiji Covid-19, ki je v veliki meri zaznamovala celotno dogajanje. Opustiti smo morali mnoge načrtovane javne prireditve in čeprav je bilo v

občini manj družbenega utripa, smo bili na ostalih področjih še kako delovni. Uspešno smo zaključili prav vse naložbene projekte, ki smo si jih zadali in teh ni bilo malo, tako po številu kot po vrednosti. Z enako vnemo naše strokovne službe že pripravljajo nove investicijske projekte, ki so vključeni v proračun občine za naslednje leto, ki bo, kot kaže, po obsegu in vrednosti največji v zgodovini naše občine.

Našo lokalno skupnost gradi in soustvarja po svojih močeh sleherni od nas, še posebej uspešni pa smo, kadar stopimo skupaj. Dokaz za to so številna aktivna društva, klubi in posamezniki, ki so v iztekajočem in preteklih letih v občini pustili prav poseben pečat; častni občani, pretekli nagrajenci, izjemni posamezniki in skupine, ki so leto za letom v našo lokalno skupnost prinašali svoje znanje, talente, izkušnje, ustvarjali dobre zgodbe in s tem nesebično prispevali k razvoju naše lokalne skupnosti. Eminentnemu izboru sokrajanov in društev

se pridružujejo letošnji nagrajenci, ki jim ob tej priložnosti iskreno čestitam in jim izrekam spoštovanje in poklon.

Spoštovane občanke in občani,

naj ta nagovor ob občinskem prazniku sklenem z voščilom in zahvalo vsem, ki po svojih močeh prispevate k temu, da je življenje v naši občini kljub nenavadnim, izrednim razmeram, karseda normalno. Hvala vsem, ki ste s svojim delom in prispevkom za skupno dobro dokazali in pokazali, da smo občina mi vsi in da drug brez drugega ne moremo. Ob našem skupnem prazniku vam želim vse dobro, v teh dneh pa predvsem obilo zdravja, da se bomo lahko kmalu spet srečali na skupnih prireditvah in dogodkih in se spominjali izkušenj, dosežkov in vsakodnevni zmag, ki nam bogatijo življenje.

SREČNO, MEŽICA!

Župan Občine Mežica,
Dušan Krebel

OBČINSKA P

PRIZNANJE OBČINE MEŽICA PREJME

MARKO ŠUMAH, MONTAŽA IN POPRAVILO STROJEV MARKO ŠUMAH, s.p.

Predlagatelj: OO SDS Mežica

Marko Šumah je rojen 12. 10. 1968, stanujoč Onkraj Meže 13 – po domače pri Kočanu. Bil je še mladoleten, ko mu je umrl oče, kmalu zatem je od stare mame podedoval kmetijo. Njegova mlada leta so bila vseskozi povezana s trdim delom na kmetiji, hkrati pa je prevzel tudi varstvo mlajših bratov. Po končani osnovni šoli se je vpisal v kovinarsko šolo in jo uspešno zaključil. Sprva se je zaposlil v Tovarni opreme Mežica, leta 2000 pa je odprl lastno podjetje. V letošnjem letu tako praznuje jubilejnih 20 let uspešne samostojne poslovne poti. Sprva je popravljал kmetijske stroje, dejavnost

pa je postopoma dopolnjeval in sedaj je njegova prioriteta vzdrževanje industrijskih strojev. Delo opravlja za številna podjetja na Koroškem. Ker je vedno poln novih idej, je izvedel številne inovacije, s katerimi je marsikateremu podjetju zmanjšal stroške poslovanja. Zaradi vestnega in marljivega dela, natančnosti in resnega pristopa, mu dela nikoli ne zmanjka. Ukvarja se tudi z izdelavo različnih izdelkov iz železa, jekla, plastike, aluminija itd. Že skoraj trinajst let poslovno sodeluje z ženo Suzano, ki je prav tako samostojna podjetnica (Mehanska obdelava kovin), pri delu se odlično

dopolnjujeta. Marko Šumah je zelo uspešen in poznan podjetnik daleč naokoli, kar potrjuje tudi prejeta priznanja za leto 2019 – prejel je zlato bonitetno oceno A+. Certifikat potrjuje, da je poslovni subjekt uvrščen v skupino podjetij z najboljšo bonitetno oceno v Sloveniji. (Povzeto po predlogu OO SDS MEŽICA)

Zaradi navedenega Občina Mežica MARKU ŠUMAHU za njegovo 20 let trajajočo uspešno poslovno pot podeljuje priznanje Občine Mežica, saj kot samostojni podjetnik znatno prispeva k ugledu in razvoju kraja.

PRIZNANJA 2020

PRIZNANJE OBČINE MEŽICA PREJME DRUŠTVO LITERARNO GLEDALIŠČE TRESKA MEŽICA OB 25-LETNICI DELOVANJA

Predlagatelj: župan Občine Mežica, Dušan Krebel

Ljubitelji pisane besede, literati, umetniki, glasbeniki, ljubiteljski kulturniki se v Mežici ob treski zbirajo že četrto stoletje, vse odkar jih je k sodelovanju na »Večeru ob treski« povabil Marjan Mauko, pobudnik in začetnik srečanj. Društvo literarno gledališče Treska je, kot je zapisala njihova dolgoletna članica Ajda Vasle »skupina samih izjemnih posameznikov, ki vsak po svojih močeh prispevamo nekaj literarnih večerov na leto.« A vendar prispevajo veliko več kot

to. Njihovi literarni večeri, na katere vabijo priznane literate, glasbenike, potopisce ... so že zdavnaj prerasli okvirje druženja manjše skupine zanesenjakov, čeprav je cilj večerov tudi ohranjanje stikov. Z vztrajnim prirejanjem literarnih večerov, javnim branjem poezije in negovanjem ljubezni do pisane besede namreč bogatijo kulturno življenje v občini in negujejo branje kot vrednoto. Člani društva so zapisani knjigi, njihov odnos do pisane

besede pa je hvalevreden in svojevrsten poklon bralni kulturi v naši občini; tudi zaradi njihovega bogatega prispevka na tem področju, je Občina Mežica v letu 2019 prejela laskavi naziv branju prijazna občina.

Ob 25-letnici delovanja DRUŠTVO LITERARNO GLEDALIŠČE TRESKA MEŽICA prejme priznanje Občine Mežica, za njihovo neutrudno negovanje pisane besede in vztrajno bogatenje bralne kulture občine.

OBČINSKA P

PRIZNANJE OBČINE MEŽICA PREJME

DRUŠTVO UPOKOJENCEV MEŽICA – BALINARSKA SEKCIJA OB 30-LETNICI DELOVANJA

Predlagatelj: župan Občine Mežica, Dušan Krebel

Balinarska sekcija Društva upokojencev Mežica deluje že tri desetletja, od leta 1989 se namreč balinarji in balinarke na ta način rekreirajo. V vseh teh letih delovanja so v sekciji organizirali številna prijateljska tekmovanja, se udeleževali regijskih turnirjev, od leta 2006 Mežico uspešno zastopajo tudi v Koroški balinarski ligi, katere soustanovitelji so. V sklopu Mežiškega poletja vsako leto organizirajo dva turnirja, ki sta vsakokrat bolj številčno obiskana. Zaradi njihove prepoznavnosti jih vabijo tudi na turnirje izven regije, kjer vedno s

ponosom promovirajo svoj kraj. Z balinarji iz Društva upokojencev Topolšice na primer prijateljujejo že 20 let, vedno znova pa sklepajo nova prijateljstva. Udeležba na različnih turnirjih je izjemno pomembna tudi zaradi pridobivanja novih izkušenj, na podlagi katerih se dviguje kakovost balinanja na Koroškem, kar je njihov cilj. Od leta 2002 uspešno organizirajo tudi spominski turnir Viktorjev memorial, v spomin Viktorju Ramšaku, turnir so v letu 2018 preimenovali v Memorial balinarjem. Balinarska steza, za katero zgledno skrbijo, je bila s

prostovoljnim delom zgrajena na bivšem kopališču, danes je obnovljena in ponuja odličen kraj za športno udejstvovanje in druženje, kar je garant za omogočanje aktivnega preživljanje prostega časa in ohranjanja vitalnosti. Balinanje je izredno priljubljena športna panoga med upokojenci, vzpodbuja fizično aktivnost, omogoča socialni stik in ima povezovalno funkcijo med društvi upokojencev; v Mežici vztraja že 30 let, zato si ob obletnici v **BALINARSKI SEKCIJI DRUŠTVA UPOKOJENCEV MEŽICA** priznanje Občine Mežica nedvomno zaslužijo.

PRIZNANJA 2020

PRIZNANJE OBČINE MEŽICA PREJME

JAVNI ZAVOD KOROŠKA LEKARNA OB 50-LETNICI LEKARNIŠKE DEJAVNOSTI V MEŽICI

Predlagatelj: župan Občine Mežica, Dušan Krebel

V Mežiški dolini smo prvo lekarno dobili šele leta 1926, ko je mag. Nikola Jordanič odprl lekarno na Prevaljah in jo poimenoval Lekarna Pri sv. Mariji. Vse do takrat so se prebivalci Mežice z zdravili oskrbovali v bližnjem Pliberku in malo bolj oddaljenem Slovenj Gradcu. Prebivalci zgornje Mežiške doline pa so se z nujnimi zdravili oskrbovali tudi iz hišnih lekarn takratnih zdravnikov (dr. Hohenwarter, dr. Ramšak). Šele kmalu po drugi svetovni vojni so na velik pritisk tedanjih oblasti in sindikata rudarjev ustanovili lekarno v Črni. Vendar je lekarna v Črni delovala s prekinitvami, ker vse do leta 1954 niso mogli zagotoviti ustreznega usposobljenega strokovnega kadra. Je pa lekarna v Črni skrbela z zalaganjem zdravil za lekarno ambulante Mežica, vendar je šlo za zelo omejeno količino zdravil. Leta 1968 pa

je tudi ta skromni depo prenehal delovati. Bil je skrajni čas, da se prebivalcem Mežice omogoči dostop do zdravil celoviteje. Lekarna Črna z depojem v Mežici je bila od leta 1963 v sklopu Koroških lekarn. Koroška lekarna je v letu 1969 z zgraditvijo prizidka k zdravstvenemu domu Mežica poskrbela za ustrežnejše lekarniške prostore. 15. januarja 1970 je bila lekarna v Mežici končno odprta. Njena dolgoletna vodja je bila Dragica Stopar, višji farmacevtski tehnik, nasledila pa jo je Regina Lodrant, mag.farm.. V devetdesetih letih je bila deležna tudi nekaterih prenovitvenih posegov in v skladu z razvojem lekarniške stroke je občanom ponujala večji obseg lekarniških storitev. V Koroški lekarni smo že daljši čas planirali temeljito prenoviti prostore in opremo lekarne Mežica, da bi našim uporabni-

kom lahko omogočili dostop do novih storitev in individualnega svetovanja o zdravilih, ki jih prejemajo ali nasveta, kako ohranjati zdravje. V času priprav smo ugotovili, da bo potrebna celovita prenova, torej povsem novi prostori. Tudi zaradi tega, ker je bilo potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje, ustrezna soglasja, se je čas začetka gradnje kar odmikal. Tu nam je bila v veliko pomoč občinska uprava, predvsem pa župan Dušan Krebel. Tudi projektiranje tako prostorov kot opreme je bilo v rokah domačina Uroša Reiterja, univ.dipl.inž.arh.. Z izgradnjo novih prostorov smo pričeli julija 2013 ter jo zaključili skupaj s kompletno opremo in ureditvijo okolice v juliju 2014. Od leta 2010 je vodja lekarne domačinka Saša Pratkanar mag. farm., ki s svojo ekipo vestno skrbi za preskrbo občanov Mežice z zdravili ter nasveti o njihovi pravilni in varni uporabi. Večji prostori pa hkrati omogočajo tudi širšo ponudbo izdelkov za ohranjanje zdravja. Tudi odpiralni čas lekarne Mežica se je v zadnjih letih podaljšal in uskladi s poslovnim časom Zdravstvene postaje Mežica. Občanom Mežice nudimo tudi storitve farmacevtske skrbi, saj se lahko v lekarni stehtajo in izmerijo krvni tlak ter prejmejo ustrezeni nasvet. Teh 50 let je lekarna Mežica skrbela ne le za preskrbo občanov z zdravili temveč tudi za nasvete za ohranjanje zdravja in s svojimi storitvami sledila razvoju lekarniške dejavnosti. (Zapisała: Irena Pušnik, mag. farm. spec.)

OBČINSKA P

PRIZNANJE OBČINE MEŽICA PREJME NOGOMETNI KLUB TAB AKUMULATOR OB 50-LETNICI DELOVANJA

Predlagatelj: župan Občine Mežica, Dušan Krebel

Nogometni klub Akumulator Mežica se ponaša s pol stoletjem obstoja, častitljiva obletnica, ki kar kliče po priznanju. Navsezadnje je nogomet v Mežici veliko več kot zgolj in samo še ena športna panoga – nogomet združuje, mladino uči discipline in vztrajnosti, slavi ekipni duh. Od leta 1969 je klub konstanta ljubiteljev »najbolj pomembne postranske stvari na svetu«, ki krepi pripadnost ekipi in kraju, zato se Občina trudi zagotoviti takšno športno infrastrukturo, ki nam bo vsem v ponos, deležnikom uspešnih športnih zgodb pa bo omogočala nadaljnji razvoj.

V petdesetih letih je klub preživel kar nekaj vzponov in padcev, trenutno se srečujejo s problemom premajhnega števila otrok – hierarhija mlajših selekcij bi klubu namreč omogočila napredovanje, a volje in vztrajnosti klubu, s predsednikom Vilijem Novakom na čelu, kljub vsemu ne zmanjka. Dokaz za slednje je navsezadnje tudi pričujoča obletnica. Kot največji uspeh kluba je njegov predsednik izpostavil napredovanje in igranje v 1. MNZ ligi, poleg tega so trikrat nastopili v pokalu Nogometne zveze Slovenije, se v finalu dvakrat srečali z NK Korotan in na

poti do finala premagali NK Dravograd.

Ob zavedanju, da je potrebno v obstoj kluba, sploh v manjših občinah, vložiti dodatne napore, s ponosom predajamo priznanje Občine Mežica NOGOMETNEMU KLUBU TAB AKUMULATOR MEŽICA za njihov prispevek k ohranjanju in razvoju nogometa v občini, ki nedvomno zahteva veliko požrtvovalnosti, in za njihovo pripadnost športu, ki jo v klubu uspešno prenašajo na mlajše generacije že pol stoletja, ter ob bok priznanju Nogometne zveze Slovenije za njihovo dolgoletno delovanje.

PRIZNANJA 2020

PRIZNANJE OBČINE MEŽICA PREJME DRUŠTVO UPOKOJENCEV MEŽICA OB 70-LETNICI DELOVANJA

Predlagatelj: župan Občine Mežica, Dušan Krebel

Društvo upokojencev Mežica združuje različne generacije s skupnim ciljem – obogatiti družabno življenje svojih članov, ki nato skozi najrazličnejše društvene aktivnosti bogatijo tudi našo družbo kot celoto. S svojimi sedemdesetimi leti je tudi društvo samo že vstopilo v tretje življenjsko obdobje, a moč, volja in zagnanost ne pojenjajo. V društvu že več kot pol drugo desetletje uspešno delujejo različne skupine, ki pokrivajo različne interese, od izobraževalne funkcije do uspešnega delovanja pevskih zborov, skupin za samopomoč, pa tudi športne sekcije z balinarji ter šahisti na čelu. Člani in članice se v svojih aktivnostih vseskozi

povezujejo tudi z mladimi, kot posledica aktivnega medgeneracijskega povezovanja pa nastajajo številne odmevne prireditve, ki tvorno sooblikujejo kulturno dogajanje v naši občini in tudi širše. Bogat nabor aktivnosti v okviru društva deluje povezovalno, krepi vlogo starejše generacije v kraju, jih spodbuja, da izkoristijo svoje potenciale, se posvetijo hobijem, naredijo nekaj zase. Učimo se vse življenje, to nas ohranja vitalne; vsa druženja, vsakoletne prireditve, izleti, izobraževanja, pevske vaje in nastopi in še mnoge druge dejavnosti, za katere si prizadevajo, so najboljši dokaz za to, da je tretje življenjsko obdobje

lahko lepo, izpolnjujoče in navdihujoče. Društvo upokojencev Mežica ima nadvse pomembno vlogo pri vzpostavljanju socialnih povezav, ohranjanju stalnih kontaktov med člani ter nudenju pomoči pri premagovanju težav, s katerimi se posamezniki soočajo. To poslanstvo zasluži globok poklon. Ob visokem jubileju Občina Mežica podeljuje priznanje DRUŠTVU UPOKOJENCEV MEŽICA za njihovo 70-letno uspešno delovanje, prizadevnost in za ves trud, ki ga člani in članice, prostovoljke in prostovoljci vlagajo v to, da bi bila naša skupnost kraj, kjer se je lepo postarati. Iskrena hvala.

Uredila in zapisala: **Jana Horvat Tomaž**

PREJEMNIKA PRIZNANJA »SPOMINSKI ZNAK ZA POŽRTVOVALNOST V BOJU PROTI COVID 19«, V OBČINI MEŽICA

Komisija za podelitev spominskega znaka, ki jo je s sklepom imenovala Vlada Republike Slovenije, je dne 23. junija 2020, obravnavala in potrdila predlog za podelitev priznanja spominski znak »Za požrtvovalnost v boju proti COVID-19«, ki se podeljuje za požrtvovalnost pri izvajanju ukrepov za preprečevanje širjenja epidemije nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19). Prejemnika priznanja v Občini Mežica sta: Igor Pšeničnik, poveljnik občinskega štaba Civilne zaščite Mežica (v nadaljevanju: OŠCZ Mežica) in Nenad Donau, univ.dipl. var.,spec., MSyl, strokovni sodelavec za ZiR Občine Mežica in član OŠCZ Mežica.

V času prvega vala epidemije koronavirusa COVID-19

(13. 03. 2020 – 30. 05. 2020) je izvajal operativno vodenje Občinskega štaba Civilne zaščite Občine Mežica; operativno vodenje sil za ZiR občine Mežica; usmerjanje dejavnosti za zaščito in pomoč; usmerjanje dejavnosti za zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje; izdaja odredb v zvezi s preprečevanjem širjenja epidemije koronavirus COVID-19; usklajevanje in sodelovanje z URSZR – izpostava Slovenj Gradec, regijskim poveljnikom CZ; vodenje in usklajevanje izvedbe nabave materiala za izdelavo zaščitnih pralnih mask; vodenje in usklajevanje dela prostovoljcev – prostovoljk (krojenje in šivanje zaščitnih pralnih mask); organizacija izvedbe razdeljevanja zaščitnih pralnih mask na področju Občine Mežica; operativna organizacija izvedbe izvaja-

nja preventivnih aktivnosti prostovoljcev CZ pred trgovinami; organizacija zbiranja donacij občanov za potrebe OORK Mežica za nakup hrane – paketi humanitarne pomoči; operativno sodelovanje in izmenjava informacij s poveljniki OSCZ sosednjih; usklajevanje izvedbe zagotavljanja oskrbe ranljivih skupin v Občini Mežica s hrano, zdravili in osnovnimi življenjskimi potrebščinami; usklajevanje prevzema in dostave materialno-tehničnih sredstev s strani URSZR – izpostava Slovenj Gradec; nadzorovanje izvajanja nalog – spremljanje stanja na področju Občine Mežica.

V času prvega vala epidemije koronavirusa COVID-19 je izvajal usklajevanje izvedbe zagotavljanja oskrbe ranljivih skupin v Občini Mežica s hrano, zdravili in osnovnimi

življenjskimi potrebščinami; pripravo osnutkov sporočil za javnost in obvestil v zvezi s preprečevanjem širjenja epidemije koronavirusa COVID-19 za občane; pripravo protokola za razkuževanje vozil, protokola za vzpostavitev logističnega centra za skladiščenje paketov s humanitarno pomočjo; pomoč pri razdeljevanju paketov s humanitarno pomočjo OORK Mežica; dnevno komunikacijo in usklajevanje potreb OORK Mežica,

župnijska Karitas Mežica, Medgeneracijski center Mežica, skrbniki odraslih oseb, izvajalko pomoči na domu; preventivne aktivnosti pred OŠ Mežica (prihod učencev 1., 2., in 3. razreda OŠ Mežica v šolo); informiranje prebivalcev Občine Mežica, gospodarskih družb o ukrepih osebne in vzajemne zaščite; vodenje dnevnika aktivnosti Občinskega štaba Civilne zaščite Mežica; administrativno in informacijsko podpora poveljniku Občinskega

štaba Civilne zaščite Mežica, analitiko in pripravo dnevnih poročil o aktivnosti OŠCZ Mežica, aktiviranih silah za ZIR Občine Mežica, pripravo vmesnih poročil za občinski svet Občine Mežica, pripravo končnega poročila za Občinski svet Občine Mežica, pripravo odzivnega poročila za URSZR- izpostava Slovenj Gradec o poteku odziva Občinskega štaba Civilne zaščite Mežica na epidemijo širitve koronavirusa COVID-19.

Usposabljanje v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje: Odnosi z javnostmi ob nesrečah IV.

Predavalnica v Izobraževalnem centru

Izobraževalni center Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje

Član občinskega štaba Civilne zaščite Občine Mežica Nenad Donau, univ.dipl.var.,spec. MSyl, se je v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu udeležil usposabljanja »Odnosi z javnostmi ob nesrečah IV. del«.

Na usposabljanju, ki je potekalo 28 in 29. 9. 2020, so obravnavali naslednje teme: Vaje za utrjevanje retoričnih spretnosti, Sporočilo za javnost (značilnosti, struktura in uporabnost sporočila), Radijski nastop (značilnosti nastopa na radiu, zahteven radijski nastop), Največje napake pri nebesednem komuniciranju, Selekcioniranje vsebine pri komuniciranju, Zahteven intervju z novinarjem pred kamero (izbira ključ-

nega sporočila), Strategije reševanja konfliktov (predstavitev strategij za reševanje konfliktov in njihova uporabnost v primeru nastopov v medijih), Zahteven intervju z novinarjem pred kamero (kompleksna krizna situacija), Zaključek in analiza usposabljanja.

Za uspešno in učinkovito delo pripadnikov enot Civilne zaščite, je stalno izobraževanje in usposabljanje ključnega pomena. Pridobljena nova znanja in izkušnje, bodo uporabljene in vključene v operativno delovanje enot za zaščito in reševanje Občine Mežica.

Nenad Donau, univ.dipl.var.,spec., MSyl

ŠPORTNI PARK MEŽICA

V letošnjem letu smo načrtovali dokončanje več let trajajoče obnove športnega parka, v katerem bo omogočeno kvalitetno izvajanje športne vzgoje naših osnovnošolcev, treningi športnikov in rekreativna vadba vseh občanov. Postavili smo nove tribune za gledalce s 324 sedeži. Vrednost del je znašala 40.000 evrov. Atletske steze nam še letos ni uspelo v celoti dokončati, saj smo imeli obilo težav z izvajalcem obnove atletske steze, podjetjem Kostmann d.o.o., ki je položil asfaltno prevleko, ki je podlaga za

nanos tartanske prevleke, nekvalitetno. Napako smo gajali, izvajalec pa jo je tudi priznal, vendar je, zaradi njegove slabe finančne situacije, ni bil sposoben popraviti. Proti izvajalcu smo vnovčili bančne garancije in druga jamstva, da smo lahko iz teh sredstev sanacijo asfaltno površine v celoti zaupali izvajalcu VOC d.o.o., ki je delo izvedel kvalitetno in primerno za nanos tartanske prevleke. Za izbor novega izvajalca tartanske prevleke, za katero namenjamo tudi sredstva Ministrstva za okolje v višini 140.000 evrov, smo

izvedli javno naročilo in kot najugodnejšega ponudnika za izvedbo del izbrali podjetje Lesnina MG oprema d.d.. Izvajalec je začel z izvajanjem del v mesecu oktobru. Izvedene so bile vse plasti nanosa, razen končne plasti, za katero pa so potrebni določeni vremenski pogoji (stalna temperatura nad 10 stopinj C in nizka vlažnost). Ker vremenski pogoji v pozni jeseni končne izvedbe niso dovoljevali, bo izvajalec zaključni sloj tartana izvedel spomladi.

Blaž Šaloven,
direktor OU Občine Mežica

Območje kratkotrajnega parkiranja pri Zdravstveni postaji Mežica

Občinski svet Občine Mežica je na svoji 11. seji sprejel Odlok o dopolnitvah odloka o ureditvi cestnega prometa v Občini Mežica (Uradni list RS, št. 147/20), ki je pravna podlaga za določitev območij in časovnega režima parkiranja na določenih območjih občine (modre cone), ki jih bo s sprejemom posameznih sklepov uvedel občinski svet.

Na isti seji je Občinski svet Občine Mežica sprejel tudi Sklep o uvedbi omejenega parkiranja (modre cone) na urejenih parkirnih prostorih pri Zdravstveni postaji Mežica (Uradni list RS, št. 147/20). Sklep določa časovno omejitev parkiranja na šestih parkirnih prostorih pri Zdravstveni postaji Mežica. S sprejetimi akti se želi uporabnikom zdravstvenih storitev v Zdravstveni postaji Mežica in Lekarni Mežica zagotoviti nekaj parkirnih mest, ki bi jim zagotavljali možnost kratkotrajnega, časovno omejenega (brezplačnega) parkiranja za potrebe obiska navedenih ustanov. Časovno omejeno parkiranje je dovoljeno do eno uro in velja od ponedeljka do petka od 7.00 do 15.00 ure.

Uporabniki teh parkirnih mest morajo na vozilu na vidnem mestu označiti čas prihoda. Občina Mežica je naročila tudi parkirne ure, ki jih lahko občani brezplačno prevzamejo na Občini Mežica.

Nov most čez potok Šumc

Obstoječ most čez potok Šumc v stičišču cest Leška – Mariborska – Ob Šumcu je na tej zelo prometni lokalni cesti predstavljal ozko grlo za promet s motornimi vozili, saj ni omogočal hkratnega srečevanja dveh vozil, zlasti pa je predstavljal nevarnost za pešce, saj ni bilo pločnika.

Občina Mežica je v letošnjem letu za izgradnjo novega mostu čez Šumc uspela pridobiti nepovratna sredstva Ministrstva za okolje in prostor iz naslova sanacij naravnih nesreč v višini 155.000 eur, prispevek lastnih sredstev občine pa je znašal 40.000 eur. Nov most omogoča dovolj široko cestno površino za srečevanje dveh vozil, na mostu je tudi pločnik za varen prehod pešcev. Umeščen je tudi hodnik za kolesarje, ki je del kolesarske povezave, ki se začne udeležati v naslednjem letu. Gradbena dela je skladno z gradbenim dovoljenjem izvajalo gradbeno podjetje UB projekt d.o.o. iz Prebolda po projektu DGD in PZI Lesoteka projektiva d.o.o. iz Slovenj Gradca.

Z novo pridobitvijo v centru mesta se bo izboljšala prometna pretočnost vozil kot tudi povečala prometna varnost vseh udeležencev v prometu.

Blaž Šaloven,
direktor OU Občine Mežica

OBNOVA CESTNE INFRASTRUKTURE

V sklopu letnega programa ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini za leto 2020 smo preplastili dva makadamska odseka lokalnih cest, in sicer **odsek ceste na ribnik ob zaselku stanovanjskih hiš** (fotografija 1) in **odsek ceste mimo kmetije Šumah p.d.**

Kočan (fotografija 2). Skupna vrednost izvedenih del obeh odsekov znaša 55.000 evrov, sredstva so pridobljena iz nepovratnega vira Ministrstva za okolje in prostor.

Izvedli smo prvi sklop **obnove Leške ceste** (fotografija 3) in **Prežihove ulice**, in sicer na odseku Leške ceste v dolžini 60 metrov od Roblekovega mostu mimo blokov. Uredili smo cestišče s pločnikom in parkirnimi površinami ter javno razsvetljava. Vrednost del prvega sklopa znaša 60.000 eur. Za ta namen smo pridobili nepovratna sredstva Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo na podlagi 21. člena Zakona o financiranju občin.

Sodobno smo uredili tudi odsek ceste **JP 757641 Breg – Fridrih** (fotografija 4). Zaradi dotrajanosti obstoječega opornega zidu, ki predstavlja strugo za hudourniške vode, smo obstoječi podporni zid porušili in ga nadomestili z novim kamnitim koritom. Ob delu ceste, kjer obstaja nevarnost zdrsa vozil po brežini, se je postavila odbojna ograja. Odsek ceste uporabljajo tudi turistični kolesarji, ki pridejo iz podzemlja Pece skozi rov Fridrih. Z izvedeno investicijo smo bistveno izboljšali dostopnost cestne povezave prebivalcem zaselka na Fridrichu kot tudi prispevali k boljši infrastrukturi za turistično kolesarjenje.

Asfaltirali smo tudi cesto **JP 757061 Breg** (fotografija 5). Na cesti Spodnji breg smo uredili tudi odvodnjavanje in obnovili vodovod. Z ureditvijo asfaltirane površine se bo bistveno dvignila kakovost življenja prebivalcem v tem zaselku. Občina Mežica je za ta dva odseka pridobila nepovratna sredstva Ministrstva za okolje in prostor iz Programa odprave posledic naravnih nesreč v znesku 83.000 evrov.

Blaž Šaloven, direktor OU Občine Mežica

INFRASTRUKTURNA UREDITEV

Poslovne cone Glančnik

S pridobljeni sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj in sredstvi Republike Slovenije ter z lastnim deležem sredstev Občine Mežica smo v jeseni zaključili eno vrednostno največjih investicij - izgradnjo gospodarske javne infrastrukture na območju poslovne cone Območja Glančnik. Uredila se je sodobna dovozna občinska cesta proti turističnemu rudniku in muzeju v upravljanju podjetja Podzemlje Pece d.o.o. ter podjetjema Evroembalaža d.o.o. in Gradbeništvo Maklin Anka s.p.. V cestnem telesu se je uredilo tudi odvodnjavanje fekalne in meteorne kanalizacije, ob cesti je umeščen tudi pločnik in javna razsvetljava. Priključek dovozne

ceste na regionalno cesto pri Gasilskem domu je z zavijalnimi radiji in opornimi zidovi usklajen za prihodnjo umestitev krožišča, ki je načrtovano ob rekonstrukciji regionalne ceste skozi Mežico. Že z obstoječim križiščem in gabariti cestišča pa je zagotovljena manipulacija tovornih vozil in avtobusov.

Na severovzhodnem delu poslovne cone se je zgradila fekalna kanalizacija, ki omogoča podjetjem (Kal d.o.o., Isomat d.o.o., Halplast d.o.o., Obsa d.o.o., Stane d.o.o., Vodovnik Alan s.p.), ki poslujejo v tem delu poslovne cone, odvod fekalnih vod s celotnega območja industrializirane poslovne cone v javni

fekalni kanalizacijski sistem (levobrežni kolektor) in čistilno napravo.

Z izvedenim projektom se bo na območju Glančnika omogočil nadaljnji razvoj podjetij z možnostjo širjenja proizvodnje in zaposlovanja dodatnih delavcev. Investicija pa predstavlja tudi velik prispevek k izboljšanju infrastrukture za opravljanje dejavnosti turizma, saj bo dovozna cesta proti turističnemu rudniku in muzeju omogočila nadaljnji razvoj in širitev turistične ponudbe.

Celotna vrednost investicije je znašala 466.000 evrov (gradbena dela, investicijska in projektna dokumentacija ter

gradbeni nadzor), od tega smo 368.000 evrov pridobili iz nepovratnih virov Evropskega sklada za regionalni razvoj in državnega proračuna iz Dogovora za razvoj Koroške regije, 98.000 evrov pa je bil lastni prispevek Občine Mežica.

Gradbena dela je izvajalo podjetje Kostmann d.o.o., pretežni del gradbenih del pa je zanj izvedel podizvajalec Kuster invest d.o.o., po projektni dokumentaciji podjetja MBI d.o.o..

Slavnostna otvoritev nove pridobitve je bila izvedena v sklopu obiska Vlade RS na Koroškem.

Blaž Šaloven, direktor OU Občine Mežica

KRATEK SPREHOD SKOZI DOLGO GEOLOŠKO ZGODOVINO Karavanke UNESCO Globalnega Geoparka

Sprehod se prične pred okoli 500 milijoni let. Gremo od nastanka prvih kamnin Geoparka Karavanke, do nastanka mežiške svinčovo-cinkovega rude pred 230 milijoni let, do odprtja Podzemlja Pece, turističnega rudnika in muzeja, vse do ustanovitve Geoparka Karavanke. Skozi geološko zgodovino nas popeljeta Franz in Marica, prijatelja Karavanke UNESCO Globalnega Geoparka.

Kaj pomenijo milijoni let Zemljine zgodovine? To so dimenzije, ki si jih ljudje izjemno težko predstavljamo in zamišljamo. Če vemo, da je naša povprečna starost 78 let, potem so 4,6 milijarde let, kot je stara naša Zemlja, res nepredstavljive. Nismo izumili časovnega stroja, ki bi nas popeljal nazaj milijone let, ampak smo za ponazoritev dolge geološke zgodovine Geoparka Karavanke uporabili oporni zid nove dovozne ceste.

Razburljiva zgodba geološkega nastanka območja Geoparka Karavanke, ki nam jo pripovedujeta Franz in Marica, se prične pred okoli 500 milijoni let. Dogodki si sledijo v časovnem zaporedju od najmlajšega do najstarejšega v smeri od križišča proti info centru Ge-

oparka Karavanke Podzemlje Pece. V osmih nišah, ki dejansko pomenijo »postanek« v geološkem obdobju, so predstavljeni najpomembnejši geološki dogodki v zgodovini Geoparka Karavanke. Takrat so nastale izjemne kamnine, minerali, rude, fosili ... Geološka zgradba in pestro tektonsko dogajanje sta vplivala na oblikovanost površja in nastanek različnih življenjskih prostorov rastlin in živali, med katerimi so danes številne redke in ogrožene. Geologija pa ni imela vpliva samo na rastlinski in živalski svet, v veliki meri je vplivala tudi na življenje ljudi. V niši je tako predstavljen tudi pester živi svet ter rudarska tradicija območja kot rezultat geo-dogodka. Med nišami so zanimivim dogodkom iz Geoparka Karavanke

dodani tudi geo-dogodki iz zgodovine Zemlje.

GEO igrišče – zakladi Geoparka Karavanke in dovozna cesta do info centra Geoparka Karavanke Podzemlje Pece je rezultat sinergije dveh projektov – Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki je omogočilo ureditev komunalno-logistične infrastrukture v poslovni coni Glačnik, ter projekta NatureGame: Naravni geološki prostor Peca, ki se izvaja v okviru Programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija – Avstrija in je sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. S projektom se bodo vzpostavila geološka naravna igrišča na območju Geoparka Karavanke. Projekt vzpodbuja doživetja narave, predvsem geodiverzitet na zanimiv in atraktiven način s

ciljem ustvariti pozitiven odnos do narave in povečanje zavedanja o pomenu ohranjanja. Posebnosti Geoparka bodo s pomočjo igre postale prepoznavne in dostopne tako domačinom kot obiskovalcem.

Oktobra, ob obisku vlade na Koroškem, je župan Dušan Krebel skupaj z ministrom za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravkom Počivalškom, ministrom brez resorja, pristojnim za razvoj in EU kohezijsko politiko Zvonkom Černačem, direktorjem podjetja TAB d.d. Bogomirjem Auprihom, direktorico Podzemlja Pece d.o.o. Suzano Fajmut Štrucl in predsednikom Karavanke UNESCO Globalnega Geoparka Gerhardom Visotschnikom, otvoril GEO igrišče in dovozno cesto do info centra Geoparka Karavanke Podzemlje Pece.

Prvi so se na sprehod skozi geološki čas in spoznavanje geodogodkov Geoparka Karavanke podali učenci OŠ Mežica. Dogodek so v okviru Dnevov evropske kulturne dediščine ob upoštevanju ukrepov za preprečevanje okužbe s koronavirusom organizirali Geopark Karavanke, Podzemlje Pece in Zavod RS za varstvo narave, OE Maribor. Učenci so spoznali različne kamnine in njihov nastanek, minerale in fosile, za dodatno razgibavanje pa je poskrbel soorganizator dogodka ČŠOD Peca z demonstracijo disk golfa.

ilustracija: Samo Jenčič
fotografije: Urosh Grabner in arhiv Podzemlje Pece d.o.o.

**mag. Mojca Bedjanič, mag. Suzana Fajmut Štrucl,
dr. Darja Komar in Danijela Modrej**

Koroška košta

Odlična koroška *košta* tudi v težkih časih *trošta*!

Neprijazni časi epidemije prinašajo tudi nekaj dobrega. Pomenijo priložnost, da se ozremo pred naše domače pragove in ponovno začnemo odkrivati različnosti, torej bogastva, znanja in okuse, ki so značilni za lokalna in regionalna okolja. Vse to nam omogočajo številne vsakdanje in praznične jedi, ki skupaj z živili, jedilnimi obroki in navadami ob jedi sestavljajo prehransko kulturo ali gastronomijo. Na tem pomembnem kulturnem in preživetvenem področju so si vsa okolja in vse regije enakovredne. Samo nepoznavalci in tisti, ki papagajsko kopirajo, ne pa 'kapirajo', vsemogoče prehranske neumnosti globalnega sveta, vihajo nosove in odklanjajo znanje, ki ga lahko podedujemo in se nam ponuja.

Zelo me veseli, da bo tudi Koroška, kot ena od naših 24 gastronomskih regij, izkoristila priložnost ob vstopu Slovenije v mrežo gastronomskih regij Evrope v letu 2021. Projekt Koroška košta 2021 poudarja vse tisto, kar je v Evropi in svetu vodilo za pravilno razumevanje prehranske kulture. Na prvem mestu so živila in jedi, ki imajo lokalni in regionalni značaj. Pri razumevanju nikoli prekinjenega kulturnega procesa, ki ga predstavlja uživanje hrane, postaja spet pomembno izhodišče v prehrani štirih letnih časov. In tretje pomembno vodilo je v verigah lokalnih dobaviteljev, v izvoru živil iz lokalnih in regionalnih okolij. Vse to sooblikuje trajnostni ali bolje rečeno vzdržni razvoj prehranske kulture. Zavedati se moramo, da je še vedno zelo aktualen slovenski pregovor, ki pravi: Jemo zato, da živimo, a ne živimo, da bi le jedli! To pomeni, da z jedmi in pijačami, jedilnimi obroki in navadami pri mizi lahko spoznavamo vsakdanjike in praznike posameznika, družine, skupine ali prebivalcev nekega kraja, pokrajine ali države v celoti. Zato projekt Koroška košta 2021 ponuja odlično priložnost za vsestransko spoznavanje Koroške.

Prof. dr. Janez Bogataj

Koroška košta, Prehrabna kultura treh dolin bo v letu 2021 izpostavljena vsebina, s katero se bomo v Koroškem pokrajinskem muzeju pridružili promociji slovenske gastronomije, saj je Svet Evrope Slovenijo razglasil za evropsko gastronomsko regijo.

Kot uvod v celoletno dogajanje bomo v prvi polovici leta predstavili izjemne posameznike, ki so s svojimi ravnanji in delom zaznamovali odnos do vrednot ljudske prehrabne dediščine.

Trenutna situacija nam prinaša nove izzive in premislek, na kakšne načine bomo predstavitev prilagodili zahtevam epidemije. Če ostanemo optimisti, bomo od januarja javnosti predstavili življenjske zgodbe, povezane s kulinariko vsaj šestih posameznikov, ki so pomembno prispevali k promociji koroške košte (Peter Lenče, Marjeta Ročnik, Tinca Vomer, Helena Kresnik Pažek, Anita Šumer). Začeli bomo s predstavitev vaške kuharice Ančke Novak iz Libelič, ki je več kot 50 let kuhala za vaščane ob porokah, sedminah in drugih priložnostih.

Maja 2021 pripravljamo odprtje istoimenske razstave v muzejskem razstavišču na gradu Ravne. Glavni protagonisti koroške košte bodo značilne koroške vsakdanje jedi: *sir s čebulo in bučnim oljem*, *repičeva župa*, *grenadirmarš*,

kvočevi nudlni, trenta in sezonske jedi: zabeljeni štrankli, špehova sovata, pečena kri, pečen sir, prtene klobase ter številne praznične jedi: mežerli, velikonočni šarkl, hrenov zos in druge. Posebno mesto na razstavi bo imel rženi kruh kot živilo, ki ga Korošci, sicer v manjši meri, a še vedno, po božje častimo.

Razstava bo priložnost, da bomo s pomočjo muzejske maskote posredovali prilagojene vsebine kulturne dediščine naši najmlajši publiki in tudi osnovnošolskim skupinam. Radovedni Popek se bo namreč tokrat preoblekel v kuharja.

Posebno pozornost bomo posvetili prenosu znanja med generacijami. Za dijake gostinskih smeri izobraževanja bomo izvedli izkustvene kuharske delavnice.

V letu 2021, posvečenemu koroški košti, bomo praznovali tudi 70-letnico Koroškega pokrajinskega muzeja. Občasno razstavo o koroški košti in značilnostih prehranske kulture Dravske, Mežiške in Mislinjske doline želimo povezati tudi z različnimi aktivnostmi ob stalnih muzejskih ambientalnih postavitvah prehranske kulture, kot so na primer stara kuhinja v župnišču Libeliče, črna kuhinja v Prežihovi bajti, Vrhnjakova dimnica in druge, pri čemer bomo vsebinsko

Riepna župa, Libeliška kuharica, 2019.
foto Tomo Jeseničnik

nadgradili ožja področja prehranske kulture, povezana z načini življenja oziroma s stavbno dediščino, značilno za Koroško.

Začetek projekta bomo že januarja 2021 kustodinje razstave zaznamovale tako, da bomo prisotne v muzeju na gradu Ravne vsako delovno sredo med 10. in 12. uro na t. i. Uri za kuharijo. Vabimo, da nas obiščete (če bodo to seveda epidemiološke razmere dopuščale) in si ogle-

date zbirko kuharskih knjig, ki jo bo pripravila Koroška osrednja knjižnica. Na voljo bomo, da z nami poklepetate o košti, da si izmenjamo recepte, poveste vaše spomine na prehrano in že pozabljene jedi ter morda prispevate predmete za muzejsko zbirko, prinesete na vpogled domače kuharske knjižice in svoje zapiske.

Eden od ciljev projekta, ki jih bomo po najboljših močeh poskusili uresničiti, je zaščita

koroškega rženega kruha kot nesnovne kulturne dediščine. K sodelovanju spodbujamo vse zainteresirane, ki še pečete kruh z domačim kvasom, da ohranimo to veličastno dediščino kruha in znanje prenesemo na naslednje generacije. Vse, ki bi želeli na kakršen koli način sodelovati pri projektu Koroška košta 2021, prosimo, da se oglasijo koordinatorici projekta Brigiti Rajšter na telefon 031 347 305. Vabljeni, da osebno prehrabno zgodbo podelite, da postane del javnosti skozi radijsko in

spletno rubriko Muzejske zgodbe.

Časi se spreminjajo in z njimi se temeljito nadgrajujejo tudi načini komuniciranja muzeja s publiko. Da bi kljub omejitvam, ki jih zapovedujejo predpisi za obvladovanje epidemije, lahko izvedli zastavljeno predstavitev koroške prehrabne dediščine, bomo uporabljali komunikacijska orodja, ki jih sicer že poznamo. Sprotnemu obveščanju o projektu že lahko sledite

na muzejskem facebooku. Vse vsebine, vključno s posnetki pogovornih oddaj, bomo objavljali tudi na interaktivnem katalogu vsebin na spletni strani muzeja. Informacije lahko že poiščete na www.kpm. Dobrodošli, da se povežemo na različne načine tudi z namenom, da dediščina kuhinj naših babic ponovno zaživi na naših mizah.

V imenu Koroškega pokrajinskega muzeja

Brigita Rajšter

90 let odbojke v Mežici / 1. del

Letos mineva 90let, od kar smo v Mežici začeli igrati odbojko. Leta 1930 je društvo Sokol v Mežici postavilo in uredilo prvo odbojgarsko igrišče. Člani mežiškega društva Sokol so odbojko prvič videli igrati že leta 1927 na vsesokolskih prireditvah v Pragi in kmalu so jo začeli igrati tudi sami. Takrat je postala v Mežici zelo priljubljena. Za zabavo in sprostitev so jo igrali mladi in stari, zato so kmalu v naslednjih letih v Mežici na več krajih uredili še več igrišč. Na teh »divjih« igriščih ne pravih mer je mrežo pogosto nadomeščala kar vrstica – »štrik« – ali pa so mrežo fantje iz vrvi ali žice spletli kar sami. Prava žoga za odbojko pa je bila prava dragocenost.

Eno takih »divjih« igrišč, na sliki desno, pa so uredili tudi pri tedanjem »rdečem konzumu«, na prostoru pred nekdanjo ribarnico Orada, Trg svobode 3.

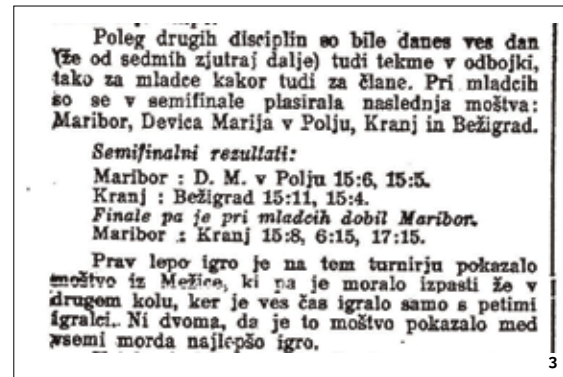
Tam so v poletnih popoldnevih in večerih največ igrali Franc Zupanc, Tone Kočan, Maks Knez, Jože Hudopisk, Franc Gruber, Ivan Potočnik, Andrej Ladinik, Janez Škrubej in drugi. Najboljši med njimi pa je bil nekdanji odlični mežiški telovadec Franc Dvornik.

Odbojgarsko igrišče so leta 1936 uredili tudi ob tedanjem kopališču, ki je bilo v poletnih mesecih vedno zasedeno. Ne glede na društveno ali strankarsko pripadnost so na tem igrišču igrali in se družili mladi in stari.

Tu in na ostalih igriščih se je kalilo nekaj znanih odbojgarskih imen, ki so že pred, predvsem pa po drugi svetovni vojni, poneli sloves mežiške odbojke po Sloveniji in takratni Jugoslaviji. Ti igralci in vsi ostali, ki so igrali odbojko v obdobju pred 2. svetovno vojno, so se združevali predvsem v različni društvih, kot so bila Sokol, Orel s Fantovskim odsekom, Svoboda. Ta društva so bila strankarsko organizirana ter eno drugemu konkurenčna, tako, da med sabo niso sodelovala. Tako so zveze teh društev, katerih glavna športna dejavnost so bile še vedno orodna telovadba in proste vaje, na različnih nivojih organizirala tekmovanja samo za svoje člane. Nadstrankarskih tekmovanj na v okviru takratne Slovenije namreč ni bilo.

Na enem takih tekmovanj je zelo dober dosežek uspel ekipi mlajših mladincev Fantovskega odseka iz Mežice. Konec junija 1938 je njihova Zveza v Ljubljani, na svojem stadionu ob Dunajski cesti, priredila večdnevni mednarodni vseslovenski telovadni zlet s tekmovanji v orodni telovadbi, lahki atletiki in odbojki. V konkurenci mladinske odbojke so nastopili tudi Mežičani. Po zmagi v prvi tekmi so v drugi z rezultatom 2:1 premagali tudi kasnejšega prvaka ekipo Maribor I. Ob porazu se je vodstvo mariborske ekipe pritožilo, ker je mežiška ekipa igrala s samo petimi igralci. Mežičani so morali tekmovanje zaključiti, čeprav se je igranje s petimi igralci takrat na splošno dovoljevalo. O tem je v poročilu o tekmovanjih in športnih rezultatih z izleta v Ljubljani dne 28.6.1938 na strani 3, poročal tudi takratni časnik Slovenec.

Ta ekipa je v zadnjih letih pred 2. svetovno vojno igrala najboljšo odbojko v dolini.

Slika 1. Prvo »pravo« odbojgarsko igrišče, urejeno na novem Sokolskem telovadišču zgrajenem leta 1932, na gornjem delu današnjega novega mežiškega stadiona.

Slika 2. Odbojka pri »rdečem« konzumu okrog leta 1936; od leve: Franc Hace, Tone Kočan, Janez Škrubej, ?, Ivan Potočnik, Franc Gruber, Franc Gornik, Jože Hudopisk.

Slika 3. Izsek iz poročila objavljenega v časniku Slovenec na strani 3, dne 28.6.1938.

Slika 4. Ekipa fantovskega odseka iz Mežice na tekmovanju ZFO v Mariboru 26. 6. 1939. Od leve: Ferdo Kavtičnik, Jože Kodrun, Janez Lednik, Rudi Obertauč, Štefan Lednik; čepi Štefan Breznik iz Pliberka.

Med 2. svetovno vojno je odbojka v Mežici zamrla. Že takoj po osvoboditvi l. 1945, so se nekdanji odbojkarji zbrali in združeni začeli z vadbo. Le nekaj dni po ustanovitvi Fizkulturenega društva pa 9. septembra že nastopili v Slovenj Gradcu.

Tekmovanja v letih po vojni so se odvijala v okviru Fizkulturnih društev, na okrajnih in okrožnih prvenstvih. Najboljši pa so se uvrstili na zaključno republiško prvenstvo. Tekmovalne lige so bile ustanovljene šele kasneje. Po ukinitvi Fizkulturene zveze se je krovna organizacija preimenovala v Telovadna zvezo, od leta 1953 dalje pa v zvezo TVD Partizan.

Za hiter vzpon mežiške odbojke po letu 1945 in njeno uveljavitev v Sloveniji in tudi za prodor v tedanji jugoslovanski prostor je zaslužna tedanja generacija navdušenih odbojkarjev z dvema izjemnima igralcema, Mirkom Skudnikom in Vinkom Strmčnikom. Dosežki iz tega obdobja: 4. mesto na prvem prvenstvu Slovenije l. 1946 v Celju, igranje Mirka Skudnika za državno reprezentanco Jugoslavije l. 1949, osvojitev sindikalnega prvenstva rudnikov Jugoslavije leta 1949 v Raši, osvojitev naslova prvaka Gimnastične zveze Jugoslavije v odbojki leta 1950 v Osijeku in 1951 v Beogradu, sodelovanje članov v zvezni odbojkarški ligi leta 1952. Tudi na športnem področju so ponesli ime našega kraja širom tedanje Jugoslavije.

Ekipo so v teh letih sestavljali Vinko Strmčnik, Mirko Skudnik, Janez Lednik, Robi Lampreht, Štefan Lednik, Stanko Praznik, Gojko Ladinik, Franc Skudnik, Peter Pistotnik, Vili Černovšek in Edi Mauhler ml.

V začetku petdesetih let je z vadbo odbojke pričela ženska članska ekipa. 1. maja 1950 je društvo priredilo turnir za članice na igrišču ob letnem kopaljšču. Zmagale so igralke FD Polet, tedanje slovenske prvakinje. Igralke mežiške ekipe so bile: Rezka Medl, Nada Dvornik, Draga Pajer, Trezka Pistotnik, Slavka Ladinik, Mici Mauhler, Majda Dvornik in druge. Ker so nekatere igralke kmalu prenehale igrati, je tedaj ženska odbojka zamrla.

5

6

Slika 5. Odbojkarji FD Peca, zmagovalci na festivalskem turnirju poletij 1946 v Guštanju (igrišče v parku na gradu); od leve: Vinko Strmčnik, Mirko Skudnik, Robi Lampreht, Franc Skudnik, Stanko Praznik in Štefan Lednik.

Slika 6. Pred tekmo zvezne lige Mežica : Železničar Ljubljana na igrišču pri Bargetovi vili l. 1952; od leve: Štefan Lednik, Peter Pistotnik, Janez Lednik, Mirko Skudnik, Vili Černovšek, Stanko Praznik in Edi Mauhler ml.

Ko so sredi šestdesetih let igralci povojne generacije počasi zaključevali svoje kariere, so ekipo začeli dopolnjevati z obetavnimi mladinci. S tako kombinirano ekipo smo nato nekaj let nastopali na manj številnih in cenejših tekmovanjih Zveze Partizan in na bližnjih turnirjih, saj so društvo zaradi gradnje upravne zgradbe na Letnem kopališču pestile velike finančne težave.

Naslednja leta pa se je le izoblikovalo jedro nadarjenih igralcev prvega moštva, ki je potem kar precej let nadaljevalo tradicijo mežiške odbojke. To so bili: Boris Iglar, Jože Lednik, Anton Kranjc, Herman Rigelnik, Franc Ipavic, Rado Iglar, Janez Juvan, Vlado Kac in Vilijem Blatnik. Pozneje so se jim pridružili še Janko Kušej, Stanko Škrubej, Jože Arl, Boris Magdič, Julko Pušnik, Franc Bivšek, Andrej Maze, Ernest Kasnik in drugi.

V jeseni l. 1959 se je društvo veselilo nove velike pridobitve. Z igrišča pri Bargetovi vili smo se preselili na svoja nova igrišča na Letnem telovadišču, ki so ju člani društva z lastnimi sredstvi in udarniškim delom začeli graditi spomladi l. 1958. Tam so se v naslednjih petnajstih letih zvrstili številni turnirji in tekme, tudi mednarodne, ki so ob koncih vikendov tja privabili številne gledalce.

Novi igrišči, sta sčasoma omogočili tudi bolj sistematično delo z mladimi. Ti so postopoma nadomestili drugo povojno generacijo odbojkarjev, katera zaradi različnih vzrokov ni nikoli v celoti izkoristila svojih potencialov. Prva taka priložnost za njihovo uveljavitev, se je ponudila leta 1971, ko smo v okviru 50-letnice telesne kulture v Mežici na Letnem telovadišču konec junija organizirali republiško prvenstvo za pionirje. Takrat svojo nadarjenost pokažejo igralci Mirko Jezernik, Slavko Žlebnik, Emil Jezernik ..., ki so kasneje poleg še nekaterih drugih, nosilci obdobja največjih uspehov odbojke v Mežici.

Po dolgem premoru v letu 1969 spet zaživi ženska odbojka. Vodstvo ekipe mladink, ki je v začetku nastopala v občinski ligi prevzame Ivan

Slika 7. Odbojgarsko igrišče je bilo njihov drugi dom. Ekipe članov v začetku šestdesetih let. Od leve: Jože Lednik, Vilijem Blatnik, Anton Kranjc, Herman Rigelnik, Rado Iglar, Boris Iglar in Franc Ipavic.

Slika 8. Odbojkarje je na tekmah na letnem telovadišču vedno spodbujala množica gledalcev, kakor na tekmi Mežice in Branika iz Maribora septembra 1963. V napadu Anton Kranjc, v akciji sodelujejo levo Jože Lednik, Vilijem Blatnik in Boris Iglar.

Slika 9. Članska ekipa v Mežici 3. 11. 1971. Z leve spodaj: Jože Lednik, Herman Rigelnik, Srečko Triplat, in Jože Arl. Stoje z leve: Janko Kušej, Stanko Škrubej, Vilijem Blatnik, Rado Triplat, Mirko Rebula in Franc Bivšek.

Vinkl. Ko pa leta 1973 na Letnem telovadišču organiziramo republiško prvenstvo za mladinke, naša dekleta za ekipo Fužinarja in pred ekipo Branika osvojijo drugo mesto.

Vsi ti uspehi so povečali zanimanje mladih za odbojko in na odbojkarstva igrišča v naslednjih desetletjih privabili mnogo deklet in fantov iz Mežice in drugod.

Ko se je leta 1972 moška članska ekipa iz 2. slovenske lige uvrstila v 1. slovensko ligo, je že bilo v veljavi pravilo, da se tekme 1. slovenske lige morajo igrati v dvoranah. Ker je bila mežiška osnovnošolska telovadnica premajhna smo le s težavo na Prevaljah v tamkajšnji telovadnici izprosili dva termina tedensko za en trening in tekmo.

Mlado, navdušeno ekipo, željno dokazovanja je l. 1973 prevzel trener Jože Gostenčnik z Raven. Z redno in sistematično vadbo se je ekipa uvrščala med najboljše ekipe v Sloveniji. Leta 1977 pa smo se kot prvaki v 1. slovenski ligi uvrstili v 2. zvezno (takrat Jugoslovansko) ligo zahod.

Ko se je igranje odbojke »preselilo« z zunanjih igrišč v telovadnice in športne dvorane, se je odbojka prelevila iz poletnega v jesensko-zimski oziroma pomladanski šport. Povečalo se je število treningov, ki so lahko potekali v večernih urah. V letih, ko smo domače tekme morali igrati v telovadnicah izven Mežice in treningi v neprimerni domači telovadnici niso več zadostovali, je vse bolj rasla želja po domači športni dvorani. Na pobudo vodstvenih delavcev našega društva in še nekaterih drugih ljudi v kraju smo leta 1978, kljub nasprotovanju mnogih v takratni občini, dobili lepo, predvsem pa veliko športno dvorano. Prve tekme v njej smo odigrali že spomladi 1978. Število gledalce na domačih tekmah članske ekipe v 2. zvezni, kasneje pa še 1b jugoslovanski ligi zahod, se je štelo v stotinah.

Ekipo, ki je Mežico ponovno predstavljala v širši Jugoslaviji, so sprva sestavljali Mirko Jezernik, Emil Jezernik, Marjan Trdina, Slavko Žlebnik, Branko Veršnik, Mirko Rebula, Janez Jezeršek, Miran Skudnik, Andrej Maze, Robi Skudnik, Rado

Slika 10. Pionirsko prvenstvo Slovenije na letnem telovadišču 27. 6. 1971. Ekipa Mežice v belih dresih.

Slika 11. Mlade odbojkarice leta 1969 po svojem prvem nastopu. Stojijo z leve: Ida Breznik, Pavla Ledinek, Meta Jagodič, Nevenka Smolčnik, Dragica Mastek in Jožica Vidovič. Čepijo z leve: Milena Delalut, Lojzka Rebula, Mirjam Delalut, Nada Arl, Meta Lapanja in Anica Petrovič.

Slika 12. Mežiški odbojkarji l. 1975 pred telovadnico na Prevaljah. Stojijo z leve: Branko Veršnik, Andrej Maze, trener Jože Gostenčnik, Rado Triplat, Mirko Jezernik in Robi Skudnik. Čepijo z leve: Slavko Žlebnik, Miran Skudnik, Mirko Rebula, Vilijem Blatnik in Emil Jezernik.

Triplat in Marjan Lupša. Kmalu se jim pridružijo mlajši Rudi Lasnik, Mitja Lednik, Željko Lednik, Boris Skudnik, Janko Plešnik, Sašo Vidmar, Andrej Žlebnik, Ivo Beondič, Bogdan Pupavac, Andrej Jakob, Miran Borko, Darko Iglar, Rudi Krajnc in trener Branko Golob.

Članska moška ekipa je v letu 1981 postala tudi republiški pokalni prvak, ko je v dramatični tekmi v Šempetru v Svinjski dolini premagala ekipo Bleda.

V tem obdobju je močno napredovala tudi ženska odbojka. Dekleta so se v letu 1979 uvrstila v 1. slovensko ligo. Vrstili pa so se tudi uspehi v mlajših kategorijah tako fantov kot deklet. Mladinci so postali republiški prvaki leta 1980 in leta 1982, pionirke leta 1986 prvakinja med ekipami osnovnih šol.

Proti koncu osemdesetih let je odbojarski zagon malo pojenjal. Zaradi odhodov nekaterih igralcev v druge klube in menjave generacij so bili rezultati v primerjavi s preteklimi slabši. Nov zagon pa je v društvu prišel v samostojni Sloveniji, ko je prišlo tudi do prenove sistemov tekmovanj v okviru nove Odbojarske zveze Slovenije.

V drugem delu zgodovine mežiške odbojke, pa bomo predstavili delo v obdobju zadnjih trideset let, ko je odbojka v svoje vrste privabila še veliko mladih.

Slika 13. Ekipa Mežice 10. 4. 1982, ki je z uvrstitvijo v 1. b zvezno odbojarsko ligo dosegla največji uspeh v zgodovini mežiške odbojke. Stojijo z leve: trener Branko Golob, Slavko Žlebnik, Janko Plešnik, Mirko Jezernik, Marjan Lupša, Emil Jezernik, Marjan Trdina. Spodaj z leve: Bogdan Pupavac, Željko Lednik, Sašo Vidmar, Mitja Lednik in Boris Skudnik.

Slika 14. Ženska članska ekipa pomladi l. 1979. Stojijo z leve: trener Ivan Mlinar, Lojzka Barbič Rebuta, Veronika Ledinek, Renata Gavran in predsednik Mirko Skudnik. Spodaj z leve: Marjana Ledinek, Meta Sveršina, Danica Ledinek, Metka Vevar, Monca Brumen in Cita Guček

Posaditev generacijskega drevesa

Tradicionalna posaditev drevesa mežiških prvošolčkov je letos potekala v manjši zasedbi kot ponavadi. Kljub temu pa smo zelo ponosni, da je nova generacija mežiških šolarjev dobila svoje drevo. Prvošolčki generacije 2020/21 so na bivšem kopališču v Mežici posadili ČEŠNJO. Posaditev je bila 26. novembra, prisotni pa so bili župan Dušan Krebel, Ambrož Blatnik, Mirko Tomec, Matjaž Ferarič in učenka 1. razreda Gea Lesjak.

Otroško sajenje dreves simbolizira mir in prihodnost življenja. Drevesa so pljuča Zemlje in s tem, ko povečujemo njihovo število, pomagamo celotni Zemlji.

Barbara Prevorčič

SNEŽINKE ŽELJA V VRTCU MEŽICA

December je mesec pričakovanj, iskrenih objemov, dobrih želja, pozitivnih misli, drobnih hrepenenj, veselega druženja in bogatih vonjav. Letos je drugačen. Objeme in druženje je zamenjala želja, da ostanemo zdravi.

Kljub temu, da v vrtcu poteka le nujno varstvo, so otroci s strokovnimi delavkami igralnice in okolico vrtca odeli v praznično dekoracijo.

Pred vrtcem ponosno stojijo tri smrečice in se veselijo vsakega okraska, s katerim jih polepšajo otroci iz vrtca, pa naj bodo doma ali v vrtcu.

Pri vhodu pa Vas in nas pozdravijo škratje, snežaki in škatla želja. Prepričani smo, da bo v njej veliko želj, ki jih bomo skupaj prebirali še celo šolsko leto. Upamo, da se jih čim več uresniči.

Nekateri otroci poslušajo pravljice v vrtcu, prav vsi otroci

vrtca pa so poslušali pravljico o Snežinki Zinki, ki jo je prebrala in posnela naša vzgojiteljica Štefka.

Strokovne delavke pogrešamo otroke, veselo druženje in načrtovanje obiskovalcev, ki so nam vsa leta obogatili decembrske dni. Tiste »bogate dogodke«, zaradi katerih je bil mesec december res tako poseben.

Posebnost pa pričaramo otrokom, ki so v teh dneh z nami. Tako je zadišalo po piškotih, okna se bleščijo v lučkah, iz igralnic se sliši prepevanje zimskih pesmic, otroci se zavrtijo ob božični glasbi in bleščice so pristale na voščilnicah in naših

obrazih.

Vsako leto smo vrata odprli za naše upokojenke in urica ali dve druženja sta minili ob obujanju lepih spominov in dogodkov izpred petih, desetih, dvajsetih let. Letos jih bomo obujali vsak zase, v upanju, da se drugo leto spet snidemo. Vsem našim bivšim delavkam smo izjemno hvaležni za prispevek, ki so ga vsaka zase dale otrokom, sodelavkam in vrtcu kot celoti. Tkale so zgodovino, da lahko mi tkemo sedanjost.

Vzgojiteljice in pomočnice vzgojiteljic se kljub zaprtemu vrtcu trudijo, da ohranijo stik tudi z otroki, ki so doma. Najstarejši otroci skupaj s

strokovnima delavkama in društvom Petida raziskujejo skrivnosti animiranega filma in nastaja inovativna zgodba.

Vsem otrokom so strokovne delavke polepšale doživetje Zdravega slovenskega zajtrka, s posnetki, zgodbicami in bolj ali manj zahtevnimi nalogami. Vodje projektov so poskrbele za telovadbo, peko piškotov in raziskovanje travišč. Delčke tega, kar bi se dogajajo v vrtcu, se skupaj trudimo posredovati otrokom in staršem.

Zavedamo se, da je sedaj okrnjena naša osnovna naloga - pomoč staršem pri vzgoji otrok, vendar se trudimo vzdrževati stike in upamo, da se čimprej spet vidimo in da bo prihodnje leto spet leto objemov in druženja.

Iskrena hvala vsem, ki ste nam v tem letu pomagali in nam polepšali trenutke. Velik hvala vsem prebivalcem Mežice

za prijazne pozdrave, lepe besede, misli in želje, ko se srečujemo na sprehodih. Tudi zaradi Vas je naš vsak dan v vrtcu lepši.

Hvala vsem staršem za zaupanje. Le z roko v roki lahko naredimo največ za vsakega posameznega otroka, vse otroke in naš kraj.

Hvala našemu ustanovitelju Občini Mežica z županom Dušanom Kreblom ter ravnatelju Janko Plešniku za vsa dobra dela, pomoč in podporo.

Naj Vam bo leto, ki prihaja izziv, priložnost za doživetja v krogu tistih, ki jih imate najraje.

Srečno 2021!

#OSTANITEZDRAVI#

Pomočnica ravnatelja vrtca
pri OŠ Mežica
Romana Šepul

V VRTCU MEŽICA SMO OBELEŽILI DAN SLOVENSKEGA ŠPORTA

Atletska zveza Slovenije že nekaj let pripravlja množično akcijo, s katero spodbuja otroke k prvim atletskim korakom in želi sodelujoče ozavestiti o pomenu zdravega načina življenja. Gre za množičen tek otrok v Sloveniji pod geslom: »Začni mlad, tekmuji pošteno«. Na ta poseben športni dogodek smo se prijavi tudi v našem vrtcu in ga izvedli 23. septembra 2020 ter tako obeležili Dan slovenskega športa.

Ker smo v času, ko nam skupna druženja onemogoča širjenje corona virusa, je vsaka skupina zase našla v kraju svoj koticček, kjer smo izvedli

tek. Nekateri so tekli po »Peš'ngi«, drugi na stadionu, tretji na igrišču za šolo ali na travnati površini ob balinišču ali pa v parku pri vrtcu. Najprej so se otroci razgibali, ogreli telo in se tako pripravili na tek. Med izvajanjem teka so doživljali veselje, se spodbujali in razvijali zdravo tekmovalnost (sodelovanje, razvijanje občutka ponosa ob opravljeni nalogi).

Otroci so uspešno obeležili dan slovenskega športa in si prislužili priznanje za množični tek.

Mojca Šimenc

KORONA IN VRTEC

Bližajo se praznični dnevi, ko bi moralo biti v našem vrtcu še posebej pestro in aktivno. Vrtec smo vsako leto odeli v praznično podobo, iz igralnic so odmevali glasba, pesmi ter smeh in veselje otrok. Izdelovali smo voščilnice, povabili cel kup gostov, da so nam polepšali dneve, si ogledali kakšno lutkovno predstavo, povabili babice, da so nam pomagale pri peki piškotov ali pa z nami zgolj popile skodelico čaja ter se z nami igrale ... Letos pa je drugače že kar nekaj časa. V vrtcu sicer je nekaj otrok, katerim skušajo vzgojiteljice vsemu navkljub pričarati pestro dogajanje in ogromno lepih trenutkov. Je pa res, da je otrok zelo malo.

Z otroki, starimi 4 - 6 let smo ugotavljali, zakaj je temu tako. Pa so povedali, da zato, ker je vrtec malo zaprt, ker je korona. Ker rabimo maske, ampak samo odrasli. Kdor ma 5 let, ne rabi maske ... »Taj je pa m'dva ne rabima«, pripomni eden.

Kaj pa sploh je KORONA?

- To je taka okrogla, pa take črtice ma ven, ko so čisto zelene. Ker taka je v resnici korona.
- Korona okuži ljudi.
- Pa če greš lutat, pa si ne umiješ rok, pa pride korona gr.
- Pa če kašl'amo, pa kihamo

je tud' korona. Mor'mo tk v rokav kihat, poglej!

- To je tak virus.

Kaj pa je virus?

- Virus pomeni, da so to take stvari, da lahk' vsakega okužijo.
- Ne, to so take male živalce, ko okužijo vsakega.
- Ja, take male živalice so korona virus, pa pridejo potem v telo.
- Ven ga pa dobimo tk, če jemo zdravo hrano, pa pijemo čaj. Pol pa grejo v drugega človeka.

- Pa tud' tk se lahk' zaščitiš, da daš pulover pa jakno gor, da ne morejo virusi v tvoj trebuh.
- Pa masko rabimo, ker pol ne morejo v usta.
- Pa kihamo pa kašl'amo v rokav. Pa da zdravo hrano jemo.
- Pametno razmišljajo te naše brihtne glavice.

Ampak kaj storiti, če se okužimo in zbolimo?

- Okuži jih pomeni, da so zboleli, pa da kašlaš, pa lahko bruhaš, pa lahk' 'maš vročino.

Kako pa se zaščitimo pred korono?

- Da roke umivamo, pa razkužimo, pa še zdravo hrano jemo.
- Ja, z milom mor'mo fejest razkužit'.
- Ne, z razkužilom razkužimo.
- Ja, pa ko roke umivamo tud'. Tk jih umivamo, vsak prst (pokaže). Pa tk dolgo jih umivamo, ko poje pesmica Ringa raja.

- Bomo prvo s termometrom zmer'li, če 'maš vročino. Pol pa mor's čaj pit, pa jest' zdravo hrano. Ne smeš nikamor jt, da ne bojo še drugi zboleli. Ne smeš se družiti z drugimi ljudmi.
- Zdravniku pa ne smeš jt, če si bol'n, ker lahko tud' druge okužiš. Samo pokličeš lahko.
- Če si okužen, pa če te ne boli, si lahko samo doma pred hiši.

• Ne pred hiši, v hiši. (ga popravi deklica).

• **Tega virusa smo res že naveličani. Kdaj pa bo konec korone?**

- Ko bo šva v drugo državo. Mogoče v Ameriko.
- Al pa v Afriko.
- Ja, pa v Črno Goro al' pa Ljubljano.
- Ko bo že povsod po mestah,

bo pa izginva za vedno.

- Js sam to vem, mi je mama povedva: Ko bojo vsi zboleli v štiri Mežici, bo pa korona izginva.

Kam bo pa šla?

- To je pa težko vprašanje.

Res je težko vprašanje. Še težje pa je čakati, kdaj se bomo lahko spet vrnili v vrtec.

Vrtec, ki je brez otroškega

smeha, joka, vriska in veselja prazen. Vzgojiteljice pogrešamo otroke in verjamemo, da tudi otroci pogrešajo nas, svojo družbo, prijatelje in vsakdanji direndaj. Če bomo upoštevali nasvete, ki so nam jih dali otroci, upamo, da bo vrtec kmalu spet oživel.

Mojca Šimenc

Projekt deinstitutionalizacije v **CUDV Črna** se je začel

V Centru za usposabljanje, delo in varstvo v Črni so že v preteklih letih pričakovali, da bo država podprla njihove razvojne načrte. Po tem, ko so iz finančnega načrta vedno izpadli, pa je 27. julija letos Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko izdala odločbo o finančni podpori za projekt »Deinstitutionalizacija CUDV Črna na Koroškem«.

Temu je zagotovo botrovalo dejstvo, da je CUDV Črna z 245 zaposlenimi in 300 uporabniki druga največja tovrstna institucija v vzhodni kohezijski regiji, ob tem pa ima neustrezne prostorske pogoje, ki niso v skladu z minimalnimi tehničnimi standardi v socialno varstveni dejavnosti.

Od skupne vrednosti projekta Evropski socialni sklad prispeva dobrih 1,9 milijona evrov in še država 500 tisoč. Ta denar je namenjen meh-kemu delu projekta, to je organizacijski izvedbi deinstitutionalizacije, ki ni zgolj izselitev iz pre- napolnjene stavbe v Črni v dislocirane enote, ampak pomeni tudi nov pristop do uresničevanja želja in potreb uporabnikov in se na ta način dotika tudi vseh zaposlenih. V CUDV Črna pri tem niso novinci, proces se je pričel že pred

skoraj dvajsetimi leti s stanovanjsko skupino na Ravnah na Koroškem in nadaljeval s pridobitva- mi novih lokacij za stanovanjske skupine, z na- menom zmanjšanja kapacitet v centralni zgradi. Kapacitete v skupnostnih oblikah bivanja so se širile in danes ima CUDV Črna stanovanjske skupine in bivalne enote na 11 različnih lokaci- jah v treh občinah.

Odgovorni vodja celotnega projekta je direktorica Dalja Pečovnik, 12 članski projektni team bo vodila Žana Avberšek, zagotovljeno je sodelovanje z Inštitutom za socialno varstvo republike Slovenije (IRSSV), kjer sodelujeta raziskovalki Andreja Rafaelič in Klara Nahtigal, ki imata izkušnje s področja deinstitutionalizacije tudi iz nekaterih primerov dobrih praks iz tujine.

ZAČETEK DELA JE OVIRALA OKUŽBA

Prvotno je bilo načrtovano, da projektna skupina začne z delom 1. oktobra, vendar je koronakriza te načrte nekoliko upočasnila. Zaradi okužb med uporabniki in zaposlenimi v centru so v mesecu oktobru in v prvi polovici novembra uspeli izvesti pet videokonferenc. Poleg tega je vodstvo, v sodelovanju z MDDSZ, v tem času uspelo izpeljati tudi vsa začetna administrativna in finančna dela na projektu ter dokončati s pripravami dokumentacije za odkup zemljišč v šestih koroških občinah. Ko se je situacija umirila, je projektni tim z aktivnostmi na vsebinskem delu aktivneje pričel delovati 16. novembra. V dveh pisarnah so uredili dvanajst delovnih mest s pripadajočo informacijsko opremo. Polovica projektnega tima prihaja iz »domače hiše«, druga polovica od zunaj, vsi skupaj pa se bomo morali za uspešen potek dela najprej izobraževati.

Kot je dejala raziskovalka Nahtigal, zelo dobro vemo, kaj je naš cilj pri izvedbi projekta; kako

bomo to dosegli in na kakšne težave bomo pri tem naleteli, pa je seveda stvar delovnega procesa v naslednjih treh letih. Načrtujemo, da bomo v tem času preselili 70 uporabnikov iz centralne zgradbe v 13 manjših stanovanjskih enot v šestih koroških občinah. Za vsakega bo narejen osebni načrt, potrebno bo veliko sodelovanja z uporabniki, starši oziroma skrbniki, zaposlenimi in lokalno skupnostjo.

KAJ BO NOVOST PRINESLA UPORABNIKOM

Za stanovalce bo preselitev v te stanovanjske enote predvidoma pomenila vrnitev v domače okolje in možnost izbire. Manjše stanovanjske skupine so najbolj ustrezen način preselitve ljudi iz zavoda v skupnost. Uporabniki bi se tako še lažje vključevali v lokalno okolje, obiskovali razne prireditve v kraju, obiskovali knjižnice, se vključevali v lokalno zdravstveno oskrbo, se včlanili v razna lokalna društva ter se družili z lokalnim prebivalstvom in s tem širili socialne stike. Uporabniki bodo v stanovanjskih eno-

tah živeli bolj neodvisno življenje, ki temelji na socialnem modelu in pristopih, ki priznava, da ljudje pri svoji izbiri niso omejeni zaradi kakršnih koli lastnosti ali stanja osebe, temveč zaradi družbenega in fizičnega okolja, v katerem živijo. Ljudje morajo živeti v okoljih, ki jih podpirajo, da sprejemajo neodvisne in samostojne odločitve.

Projekt bo seveda spremenil tudi način dela zaposlenih v CUDV, pri čemer poudarjajo, da zaradi reorganizacije nihče ne bo izgubil zaposlitve, nasprotno, pojavile se bodo lahko še večje potrebe po kadrih. Bo pa nekoliko spremenjen in prilagojen način dela, precej več bo terenskega dela, v smislu mobilnih tomov in informacijskih pisarn na terenu. Strokovno je projekt zastavljen za petletno obdobje in za preselitev vseh uporabnikov do leta 2023; ko že ima finančno pokritje pa, kot rečeno, za 70 .

DOBRA NOVICA GLEDE INVESTICIJSKEGA DELA PROJEKTA

Ob začetku dela projektne skupine je prispela tudi vesela novica, da je vlada na seji odbora za državno ureditev in javne zadeve v veljavni načrt razvojnih programov 2020 – 2023 uvr-

stila projekt – Odkup zemljišč na Koroškem za potrebe Centra za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem. To je prvi korak pri investicijskem delu projekta, torej zagotavljanju 13 dislociranih lokacij. Zanj je odobrenih dobrih 327 tisoč evrov. Gre za dve lokaciji v Mežici, 4 na Ravnah na Koroškem, po 2 v Slovenj Gradcu, Dravogradu, Radljah ob Dravi in eno na Muti. V CUDV Črna smo v petek, 20. novembra, prejeli še pomembnejšo in tudi pričakovano odločitev Vlade oziroma vladne Službe za razvoj in evropsko kohezijsko politiko o podpori za operacijo »Vzpostavitev stanovanjskih skupin za odrasle osebe z motnjami v duševnem razvoju na območje Vzhodne kohezijske regije«. Odobrenih je bilo 4 milijone 809 tisoč evrov, od katerih Evropska unija prispeva dobre 3,8 milijona evrov, proračun republike Slovenije pa 960 tisoč evrov. Ta podpora s strani Evropskega kohezijskega sklada za regionalni razvoj in države pa je namenjena za izvedbo investicijskega dela projekta, torej za pripravo, projektiranje, izgradnjo ter opremo stanovanjskih enot in njihove okolice.

Marko Vrečič, vodja za ozaveščanje in informiranje v CUDV Črna

PRESEJALNI PROGRAMI ZA ZDRAVJE

Čas vsakodnevne vpetosti v precej negotove življenjske razmere zaradi posledic širjenja okužb COVID – 19 mnoge posameznike sili v opuščanje pomembnih zdravih navad, ki pomenijo tveganje za zdravje in lahko povzročijo zbolevanje zaradi drugih bolezni.

Želimo si, da bi državni preventivni programi presejanja za zgodnje odkrivanje predrakavih in rakavih sprememb, ZORA (zgodnje odkrivanje raka na materničnem vratu), DORA (zgodnje odkrivanje raka na dojki pri ženskah) in SVIT (zgodnje odkrivanje raka na debelem črevesu in danki), koristili prav vsakemu posamezniku. Zato pozivamo, da se je tudi v času epidemije COVID-19 zelo pomembno odzvati povabilu in se udeležiti presejalnega testiranja in strokovnega pregleda. Neudeležba, pa tudi vsako odlašanje z obiskom pri zdravniku ob zaznanih spremembah pri sumu na raka, lahko pomenijo resno grožnjo zdravju s hudimi zdravstvenimi posledicami.

Kljub ukrepom za zajezitev širjenja okužb s koronavirusom poteka izvajanje vseh presejalnih programov redno naprej. Poskrbljeno je za varno obravnavo vključenih oseb. Vsi prejemniki vabila v katerega od presejalnih programov se lahko obravnave udeležijo, če so brez povišane temperature ali znakov okužbe zgornjih dihal

oziroma prehladnih obolenj. V skladu z začasno odrejeno omejitvijo gibanja je obvezno potrebno imeti s seboj vabilo na zdravstveno obravnavo ter izpolnjen vprašalnik o zdravstvenem stanju, ki ga prejmejo z vabilom.

MODRO SE JE ODZVATI POVABILU V PRESEJALNE PROGRAME

PRESEJALNI PROGRAM DORA s pomočjo preiskovalne mamografije uspešno odkriva zgodnje, netipne, oblike raka dojk pri ženskah. Taki raki so lahko zelo uspešno zdravljeni. Letno odkrijejo raka pri več kot 600 ženskah. Analiza Registra raka Slovenije za obdobje 2012 do 2016 je pokazala, da je velika večina (99,6%) žensk, ki so jim v Programu Dora odkrili raka na dojki, raka premagala.

Za rakom dojk lahko zbolite v manj kot dveh letih po zadnji mamografiji, zato svetujemo redno mesečno samopregledovanje dojk. Ob kakršnihkoli opaznih ali tipnih spremembah ne odlašajte z obiskom pri svojem osebnem zdravniku ali ginekologu.

PRESEJALNI PROGRAM ZORA obsega presejalni ginekološki pregled žensk, starih med 20 in 64 let, s pregledom celic v brisu materničnega vratu enkrat na tri leta. Program ZORA je v letih delovanja znatno zmanjšal breme raka na materničnem vratu v Sloveniji. Ženske, ki se odzovejo povabilu na redne ginekološke preglede, imajo po podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) kar 70 – 90% manjšo verjetnost, da bodo kadarkoli zbolele za tem rakom.

PRESEJALNI PROGRAM SVIT obsega imunokemično testiranje vzorčkov blata za odkrivanje prikrite krvavitve v blatu in z njo povezanih zgodnjih predrakavih in rakavih sprememb v debelem črevesu in danki pri odraslih osebah, ki so dopolnili 50 let. Trenutno teče že šesti krog presejalnega testiranja, ki vključuje 600.000 oseb. Da se je modro odzvati na povabilo potrjuje podatek, da je bilo zahvaljujoč Programu SVIT več kot 70% primerov raka debelega črevesa in danke odkritih zgodaj in onkološko zdravljenje ni bilo potrebno.

Na ravni zdravstvene regije Ravne na Koroškem, kamor je uvrščena tudi občina Mežica, je bil po podatkih NIJZ v prvi polovici letošnjega leta v primerjavi z letom poprej zabeležen manjši upad odzivnosti v Program Svit. Med vsemi vrnjenimi kompleti vzorčkov blata, primernimi za analizo, je bilo regijsko odkritih 188 primerov pozitivnih testov. Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) ugotavlja, da so se moški, ki so sicer bolj ogroženi, odzivali na povabilo za skoraj 15% slabše od žensk. Glede na posamezne občine v regiji se je v letošnjem polletju zgodil največji upad odzivnosti pri občanah v občini Mežica (-8,3%).

Poudariti velja, da pozitiven test dveh vzorčkov blata še ne pomeni raka. V primeru

SVITOVA KONTAKTNA TOČKA:

VSAK ČETRTEK
med 13.00 in 15.00 uro

telefon: **02 87 05 214**
ali 041 29 61 58

aleksandra.horvat@zd-ravne.si
www.zd-ravne.si

pozitivnega izvida s temeljitim kolonoskopskim pregledom notranjosti črevesja pri posamezniku odkrivajo in istočasno odstranijo morebitne, največkrat zgodnejše spremembe v črevesu in danki.

Občani se lahko za več informacij in za pomoč pri vključevanju v Program Svit obrnete na Svitovo kontaktno točko, ki deluje v zdravstvenem domu Ravne.

Možnost za nastanek rakave bolezni najbolj zmanjša

lastna skrb za zdrav življenjski slog in opustitev nezdravih razvad, kot so: kajenje, nezadostno gibanje, nezdravo prehranjevanje, čezmerna telesna teža, tvegano uživanje alkohola.

Hvala, ker upošteвате zaščitne ukrepe za preprečevanje širjenja koronavirusa in bolezni COVID-19. Ostanite zdravi.

Aleksandra Saša Horvat
Zdravstveno vzgojni center
Zdravstveni dom Ravne

TUDI MI, SRČNI BOLNIKI, OBSTAJAMO, KAJ NE?

Malo čuden začetek, boste najbrž rekli. Nič tako strašnega pač pa realno dejstvo. Med našo populacijo obstaja, lahko trdim, kar velik delež ljudi, ki se tako ali drugače spopadajo s povišanim krvnim tlakom, diabetesom, aritmijami in še ogromno drugimi anomalijami, ki jim otežujejo normalno življenje.

DRUŠTVO SRČNIH BOLNIKOV KORONARNI KLUB MEŽIŠKE DOLINE je organizacija, ki na nevsiljiv način poskuša pomagati naše občane izobraževati v smeri lastnega doprinosa za boljši način odpravljanja težav. Druga oblika je vzpodbujanje

h gibalnemu in motorično uspešnejšemu bivanju v naši okolici in predvsem k vzpodbujanju k uspešnejšemu vključevanju v socialne sredine.

Naj navedem podatek, da se skupina srčnih bolnikov v

Mežici krepi tako številčno kot vsebinsko, saj v Mežici narašča število članov. Trenutno je včlanjenih devetinsedemdeset članov in pričakujemo, da se bo ta številka povečala tja proti stotici. Za uspešno delo je treba pohvaliti konstantno

skrb za delo že pod vodstvom predhodne vodje Janete Pušpan, ki pa je zaradi zdravstvenih težav žal bila prisiljena predati vodstvo skupine novi vodji Irmi Rebula, ki, naj poudarim, kvalitetno nadaljuje delo predhodnice. Ji je pa zvezal roke ravno virus, ki mu rečemo korona. Zakaj, sam ne vem. Zaradi njega je odpadlo cel kup skupnih aktivnosti, ki jih bomo morali nekako nadoknaditi, ko nas bodo spustili na plano.

V preteklih letih smo intenzivno delali na izobraževanju članstva s predavanji strokovnjakov, ki so nas usmerjali v zdrav način življenja, opozarjali so nas na pasti, ki nam grozijo zaradi opuščanja določenih terapevtskih postopkov, poudarjali so pomen gibanja in socialnega vključevanja v sredine, kjer se bomo počutili sprejete in koristne. Predvsem primarij Cirila Slemenik Pušnik, naša mentorica je ogromno doprinesla k naši izobrazbi in tudi dobri volji.

In seveda, treba je pohvaliti Mežičane, ki se redno udeležujejo vseživljenjske rehabilitacijske vadbe. Malo se sliši mogoče heretično, ko sem rekel vseživljenjske vadbe. Ja, dejansko je vseživljenjska in sicer zaradi tega, ker je okvarjeno srce okvarjeno za vedno in vedno ga je treba negovati, mu dajati kondicijo, da lahko nenehno črpa sokove življenja po našem telesu. Tisti ljudje, ki se tega zavedajo, skrbijo za telesno kondicijo in duševno ravnovesje. Ne bom trdil, da je

enkrat na teden vadbe dovolj, da bomo živeli na večno, ker to nobeden ne bo. Dovolj pa je, da dobimo navodila, kaj naj počnemo tudi v ostalih dnevih v tednu, da bomo ohranjali kondicijo. Navodila dobivamo od naših strokovno usposobljenih vaditeljev, ki opravljajo izobraževanja v strokovno vodenih centrih od strokovnjakov, ki so za to usposobljeni. Še to, v Mežici opravlja to poslanstvo Nevenka Lednik, ki se redno udeležuje vseh izobraževanj, ki so ji na razpolago, in jih uspešno prenaša na svoje varovance. Ob tej priliki naj povabim vse člane Koronarnega kluba k vadbi. Ob prvi udeležbi boste videli, da to le ni tako neumna zadeva. Ne bojte se, vaje se prilagajajo sposobnostim posameznikov, zato nihče ne bo trpel preobremenitve. Če pa že ne bo šlo, pa lahko tudi sede opazujete, kako se ostali rekreirajo, boste pa seveda v veseli družbi.

Malce moteč faktor je mogoče utesnenost prostora, ki se

nahaja na podstrešni lokaciji Zdravstvenega doma v Mežici. Mežičani so iznajdljivi, pa so se organizirali tako, da se dobivajo dvakrat tedensko razdeljeni v dve skupini, nekateri prihajajo tudi obakrat na telovadbo.

Pomembno je povedati, da za možnosti delovanja skrbi občina Mežica s svojim skromnim finančnim prispevkom in pomočjo pri organizaciji raznih manifestacij, ki omogočajo promocijo dela Koronarnega kluba.

Ker se nam leto preveša v zadnji mesec mi naj bo dovoljeno, da vam zaželim v letu 2021 kar največ zdravja, da nas ne bo več tlačila korona kriza in se bomo lahko srečali tudi na kakšni večji prireditvi kot je Občni zbor, piknik ali izlet. Vsem udeležencem v vseh oblikah delovanja najlepša hvala za vaš prispevek in dobro voljo.

Predsednik KKMD
Alojz Ovnič

DRUŠTVO ZA OHRANJANJE NARAVE, PROUČEVANJE IN OPAZOVANJE DIVJIH ŽIVALI

Verjetno ni določenega časa v zgodovini, ki ne prinese s sabo različnih napredkov, novosti, ali omejevanja. Morda pa nam narava želi samo pokazati, da se moramo ustaviti, se zazreti vase, v nebo, v gozdove in polja, v rastline in živali. Ljudje smo v teh časih morali marsikaj potrpeti, narava pa si je malo oddahnila. Vidim sprehajalce po gozdovih, ki so spet našli nekaj miru v sebi, v naravi, ko spet opazijo svet okoli sebe. Še dobro, da je narava še vedno tu

V naši okolici imamo res veliko lepote. Kljub dolgoletni industriji si je okolje opomoglo. Marsikateri peščeni odvali so ozeleneli in v naša območja so se začele vračati ptice in druge živali, ki jih dolgo ni bilo opaziti. Fotografi prostoživečih živali smo ljudje, ki te spremembe še bolj opazimo. Povezali smo se v Društvo za ohranjanje narave, proučevanje in opazovanje divjih živali. Združuje nas skupni interes in ambicija po skrbi za naravo, ptice in divje živali.

Cilji našega društva so skrb za naravo, ptice in divje živali; fotografiranje in opazovanje ptic in ostalih divjih živali; hranjenje ptic in skrb za urejanje gnezdilnic ter ostalih nalog, s katerimi pomagamo pticam in živalim; sodelovanje z društvom DOPPS in organizacija delavnic ter posvetov in sodelovanje z lovci.

Da lahko dosežemo naše cilje smo začeli s postavljanjem opazovalnic iz katerih lahko, da jih ne motimo, opazujemo in fotografiramo živali. Zavedati se moramo, da nekatere vrste za

svoj obstoj potrebujejo mir, sploh ob parjenju in gnezdenju. Ob teh opazovalnicah postavljamo tudi solnice za gamse, napajalnike in gnezdilnice za ptice. Seveda pa nam čivkajoči prijatelji čez zimo pojejo kar ogromne količine hrane. Po Sloveniji ima naše društvo opazovalnice v Krajskem parku Rački ribniki in v Naravnem rezervatu ormoške lagune.

V Mežici imamo urejeni dve opazovalnici in to na Štalekerjevem vrhu in pri Ladiniku.

Štalekar

V tej opazovalnici nas ptice obiskujejo čez vso leto. Vedno imajo kaj za v kljunčke in zelo rade pijejo vodo. Obišče nas preko 25 različnih vrst ptic, ki pa se malo razlikujejo tudi po letnih časih.

Letošnjo pomlad smo imeli živi tudi dve gnezdilnici. V eni se je nov ptičji rod izvalil celo dvakrat. Čas ti ob petju in igri tako hitro mine, da včasih sediš in opazuješ ter fotografiraš cele ure. Da

živali čim manj motimo, smo tudi popolnoma tiho in mirni. Nagrada za nas je njihova igra, petje in dobre fotografije, ki pri tem nastajajo. Zanimivo pa je tudi ob knjigi prepoznavati njihove lastnosti in se naučiti kaj o življenju teh naših pernatih prebivalcev. Ker pa je tu veliko semen, so pogosti obiskovalci tudi veeverice in miške, ki popestrijo pogled skozi okno. Res lepo je, ko vidiš njihovo harmonijo življenja, ko se med sabo sploh ne motijo in ovirajo, ampak se lepo razvrstijo tako, da so vsi siti.

Ladinikovo

Opazovalnica, v kateri opazujemo in fotografiramo živali, ki imajo svoj življenjski prostor malo višje v gorah. Čudovita narava med nedostopnimi strminami da zavetje gamsom, lisicam, pticam in srnjadi. Zaradi miru, ki ga hočemo ohraniti med gozdovi, se podamo v to opazovalnico še po temi. Tako ne zmotimo živali, ki zgodaj zjutraj v rosni travi najdejo svoj dnevni obrok hrane. Ob čakanju, da kakšen gams pripleza okoli

skal, se zamotimo s ptički, ki jih je tudi tu veliko. Le-te lahko tudi hranimo. Še bolj pa so veseli napajalnika z vodo, v katerem se rade okopajo.

To sta le dve opazovalnici, kjer lahko doživimo svet živali od blizu. V naši dolini pa je še ogromno izrednih lokacij, kjer najdemo divjega petelina, ruševca, belko, male skovike, jelene in muflone, pa tudi kače. Foto lov na te živali zahteva veliko več, saj ne smeš posegati v naravno življenje živali, ampak moraš biti nekje skrit, zamaskiran in neopazen. Pri tem uporabljamo tudi nepogrešljivo opremo, kot so stativi in teleobjektivi. Nič pa ne pomaga, če se prej ne podučiš o navadah živali, kako se hranijo, kje živijo, kako se oglašajo. Tako lahko včasih kje leži cel dan in čakaš na pravi trenutek, da ti narava podari posnetek, ki si ga čakal. Takrat si tudi del te narave, tega divjega prvinskega življenja, ki te navda z mirnostjo, napoji z energijo in ti pokaže skladnost narave.

Tekst in fotografije **Jože Lešnik**

DIGITALIZACIJA POKOPALIŠČA OSMRTNICE

Na Komunali Mežica smo v teh dneh končali program DIGITALIZACIJA POKOPALIŠČA. V sodelovanju z TRUCADOM smo pripravili novo spletno aplikacijo. Ta program smo imeli v mislih že od leta 2013, ampak se zaradi finančnih zmožnost do sedaj še ni realiziral. Vmes smo dobili veliko vprašanj občanov, zakaj na naši spletni strani ne morejo najti groba oziroma prižgati virtualne svečke in izrekati sožalj. Prepoznali smo, da se je potrebno posebej sedaj, v teh čudnih časih modernizirati. Zato je v času,

ko je druženje omejeno in ko se bomo na pokopališču kot tudi pogrebnih slovesnosti udeleževali v manjšem in omejenem številu, prišlo do realizacije programa.

Digitalizacija pokopališča Mirje zajema prikaz aktualnih osmrtnic, pregled arhiva osmrtnic, možnost izrekanja sožalja, iskalnik pokojnikov, prikaz podatkov o pokojniku, prižig virtualne svečke, interaktivni zemljevid pokopališča. Vse to si lahko ogledate na naši spletni strani **www.komunala-mezica.si**. Ker je program obsežen

in nov, je prišlo tudi do nekaj napak. Naprošam vse, ki kakšno napako odkrijete, da nam jo javite. Kontaktni podatki so objavljeni na naši spletni strani. V programu bomo še sproti popravljali napake, zato bo mogoče še prihajalo do motenj v delovanju. Na naši spletni strani ter na spletni strani Občine Mežica so prikazana tudi navodila, kako dostopat do posameznih področij. Vsem želim vse dobro še naprej, ostanite zdravi.

Komunala Mežica
direktor Ambrož Blatnik

PRAVNI NASVET

ODGOVORNOST DEDIČEV ZA ZAPUSTNIKOVE DOLGOVE

Ob dedovanju je poleg vprašanja, koliko je dediščine, najbolj pogosto vprašanje, kaj je z dolgovi pokojnega. Ravno iz tega razloga je dobro, da smo o tem seznanjeni preden, da se veselimo tistega, kar bomo podedovali.

V skladu z Zakonom o dedovanju velja, da je dedič odgovoren za zapustnikove dolgove do višine vrednosti podedovanega premoženja. Velja pa tudi, da dedič, ki se je odpovedal dediščini, ni odgovoren za zapustnikove dolgove.

Na tem mestu je vedno vredno premisliti, ali dedovati ter s tem prevzeti tudi odgovornost za dolgove ali pa se dedovanju odpovedati.

Namen dedovanja je v tem, da vse podedljive pravice in obveznosti, ki jih je imel zapu-

stnik, z enkratnim dejanjem preidejo na njegove dediče. Dediči odgovarjajo za zapustnikove dolgove, četudi bi zapustnik njihovo odgovornost izrecno izključil. S tem se zasleduje namen, da se pravni položaj zapustnikovih upnikov zaradi smrti dolžnika ne bi

poslabšal. Upnik zahtevke za izplačilo dolga lahko uveljavlja le proti dedičem.

Kadar je dedičev več, upnikom odgovarjajo po načelu solidarnosti, kar pomeni, da lahko terjaja zapustnikov upnik plačilo dolga od kateregakoli sodediča, vendar samo do višine vrednosti njegovega dednega deleža, prav tako lahko zahteva plačilo od nekaterih ali od vseh sodedičev po deležih, ki jih sam določi. V notranjem razmerju, v razmerju med sodediči, pa se delijo dolgovi v sorazmerju z njihovimi dednimi deleži, če ni v oporoki drugače določeno.

Opozoriti pa velja, da za zapustnikove dolgove odgovarja le tisti, ki je dejansko postal dedič. Kdor se odpove dediščini, ne odgovarja za zapustnikove dolgove. Odpoved dedovanja v korist drugega dediča se šteje za sprejem dednega deleža in sočasen odstop dednega deleža sodediču. Kar pomeni, da tudi dedič, ki svoj dedni delež odstopi drugemu, solidarno odgovarja za zapustnikove dolgove.

Vendar pa je odgovornost dedičev omejena. Velja namreč, kot je že bilo navedeno, da dedič odgovarja do višine

vrednosti podedovanega premoženja, a ne le s podedovanim premoženjem, ampak tudi s svojim premoženjem.

Janja Podričnik,
odvetnica

Primer:

Dedič je podedoval le osebno vozilo, ki ga je po sklepu o dedovanju že prodal.

Navedeno ne pomeni, da za zapustnikov dolg ne bo več odgovarjal, ker vozila nima več. Zanj bo odgovarjal in to z vsem svojim premoženjem, a le do višine vrednosti osebnega vozila.

Vrednost podedovanega premoženja se ugotavlja s popisom in cenitvijo premoženja, ki se opravi že pri sestavi smrtovnice ali v zapuščinskem postopku.

Lahko pa se vrednost podedovanega premoženja ugotavlja tudi v pravnem postopku, ki ga je upnik sprožil v zvezi s plačilom zapustnikovega dolga.

Pri tem se upošteva vrednost, ki jo je imelo podedovano premoženje v času zapustnikove smrti.

V našem pravu se v primeru, ko upniki zahtevajo ločitev zapuščine od dedičevega premoženja, odgovornost dedičev omeji tudi po vrsti premoženja – t.j., da se dolgovi lahko poplačajo le iz zapustnikovega premoženja.

SO DNEVI IN TRENUTKI
POLNI SREČE IN MILINE,
KO RADOSTNI OČI ZAPREMO
IN SI TIHO ZAŽELIMO,
DA NE MINE.
TAKI DNEVI V NOVEM LETU
NAJ PREŽENEJO TRPLJENJE!
NAJ SMEH, LJUBEZEN
SRCE PREVZAME,
LEPŠE BO ŽIVLJENJE!

Želimo vam vesel božič
in vse dobro v letu, ki prihaja.

Srečno 2021!

UREDNIŠKI ODBOR

župan
Dušan Krebel

odgovorna urednica
Jerneja Vertačnik

direktor občinske uprave
Blaž Saloven

člani uredniškega odbora
Jožef Libnik
Barbara Prevorčič
Ida Paradž
Jon Petek

Glasilo Občine Mežica izhaja 4 x letno v nakladi 1.600 izvodov in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Vsem, ki ste s prispevki sodelovali, se najlepše zahvaljujemo. Prosimo, da s svojimi prispevki tudi v bodoče sodelujete, ker bo le na ta način naše glasilo pestro in zanimivo.

Prispevki ne bodo honorirani, uredniški odbor pa si pridružuje pravico do njihovega izbora.

Oddaja dokumentov naj bo na digitalnem mediju (tekstovni članki v Microsoft Word-u, fotografije pa priložene ločeno v formatu jpeg ali tiff, in sicer na resoluciji 300 dpi s krajšo stranico najmanj 10 cm). Fotografije, ki ne bodo primerne velikosti (npr. snete iz spleta – 72 dpi / 70 KB) ne bodo objavljene. Fizično oddane fotografije, ki ste jih prispevali, lahko po objavi glasila dvignete na tajništvu občine Mežica.

Svoje prispevke pošljite na naslov:

Občina Mežica
Trg svobode 1,
2392 Mežica

info@mezica.si

izdala
Občina Mežica

lektoriranje
Jerneja Vertačnik

fotografije
avtorji člankov

oblikovanje
Jasna Kalčič Rajzer, atelje jk®

tisk
Malex d.o.o.

naklada
1.600 kosov